KNJIŽNICA EDVARDA KARDELJA V CELJU
III 212 /19
0640/1987

REČICA OB SAVINJI MOZIRJE

Savinjske NOVICE

Glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva občine Mozirje

Leto XVII
Številka 1
Januar 1987

LJUBNO GORNJI GRAD

O delu izvršnega sveta

Izvršni svet Skupščine občine Mozirje je tudi v tem mandatu prevzel težke in zahtevne naloge pri uresničevanju odgovornosti za stanje v družbenopolitični skupnosti. Ob prevzemanju zadolžitev smo se zavedali gospodarskega in splošnega družbenega položaja v občini in v širši družbeni skupnosti, zato smo temu ustrezno naravnali tudi naše aktivnosti in programske usmeritve. V okviru pooblastil in zadolžitev ter naših sposobnosti smo se zlasti lotili vitalnih dolgoročnih in tudi tekočih družbenih problemov, na katere opozarjajo občani preko krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij ter delavci organizirani v organizacijah združenega dela. Odprtih in nerešenih vprašanj je ostalo iz preteklih let mnogo, še več pa se jih poraja vsakodnevno pri zagotavljanju nemotene proizvodnje, dejavnosti krajevnih skupnosti, zadovoljevanju splošnih in skupnih družbenih potreb. Zavedamo se da vsega ni mogoče razrešiti in odpraviti pomanjkljivosti še zlasti ne v tem času, ko naše potrebe in zahteve znatno presegajo zmogljivosti na skoraj vseh področjih. Ob tem nam je tudi bilo jasno, da sam Izvršni svet ne bo mogel uresničiti nalog, v kolikor njegove usmeritve, zadolžitve, priporočila itd., ne bodo imele za posledico akcije, prepričanja in volje v sredinah in dejavnostih, katerih problematiko bomo razreševali. Naše delo je bilo v preteklem letu zelo pestro in zahtevno. Navajam le nekatera področja dela, ki jih po obširnosti in težini problematike lahko opredelimo kot najpomembnejša.

Gospodarjenju v naših delovnih organizacijah smo posvečali največ pozornosti. Znano je, da so bili ob koncu leta 1985 rezultati gospodarjenja izredno zaskrbljujoči. Beležili smo manjši fizični obseg proizvodnje, izgube, manjši konvertibilni izvoz, v nekaterih OZD so se povečevale zaloge itd. Zaradi takšnega položaja smo organizirali vrsto aktivnosti, med drugim vsak mesec sklicali aktiv direktorjev s področja gospodarstva, nekajkrat s področja negospodarstva, opravili delovne razgovore v vseh delovnih organizacijah, ob tem pa mesečno analitično spremljali gibanja gospodarjenja in uresničevanje planskih usmeritev ter konkretizirali odgovornost nosilcev za realizacijo sprejetih planov. Z velikim angažiranjem delavcev v proizvodnji in poslovodnih struktur se je večina negativnih trendov ustavilo, v posameznih organizacijah so tudi realno izboljšali gospodarjenje.

Nemalo nalog je povzročil zvezni interventni zakon o osebnih dohodkih, ki je naložil Izvršnim svetom tekoče spremljanje in ugotavljanje dovoljene rasti osebnih dohodkov glede na dosežene ekonomske kazalnike gospodarjenja.

Neugoden položaj v gospodarjenju se je močno odražal tudi na področju družbenih dejavnosti, kjer na vseh področjih možnosti ne pokrivajo potreb. Zlasti je pri tem izstopalo področje zdravstva, kjer beležimo milijardne izgube v zdravstveni skupnosti, zahtevkov za dodatna finančna sredstva ni mogoče realizirati. Opravili smo temeljite analize porabe po vseh elementih in predlagali načrte bodočega razreševanja te problematike. Spoznali smo tudi, da sama družbenopolitična skupnost ni možna pokriti potreb naših zavarovancev ob sedanjem načinu in višini zbiranja sredstev.

Operativno smo pristopili k oblikovanju možnosti za hitrejši razvoj obmejnih in manj razvitih območij občine, v ta namen smo imenovali posebno komisijo, ki pripravlja celoviti program razvoja manj razvitih krajevnih skupnosti. S strani ustreznih republiških institucij so bili naši načrti podprti.

Obsežno področje dela prestavljata gospodarska infrastruktura ter urejanje prostora. Ob pripravljanju posnetka stanja in predloga za bodoče urejevanje vodnega gospodarstva smo ugotavljali, da ni krajevne skupnosti, ki bi imela to področje celovito razrešeno in da je nemalo pripomb krajanov na obstoječe urejevanje vodnogospodarske problematike. Ker tudi na tem področju kronično primanjkuje sredstev, vodimo postopek za ustanovitev enote območne vodne skupnosti v Mozirju s stalnim virom financiranja. Približno enako problematično je stanje na področju PTT dejavnosti, cestnega in komunalnega gospodarstva.

Izredno težko situacijo imamo na področju prostorskega planiranja in prostorskih izvedbenih aktov.

Pripravili smo celovit pregled obstoječega stanja, potreb in možnosti nadaljnih posegov v prostor. Za pridobivanje nujno potrebnih prostorsko ureditvenih dokumentov bomo predlagali sporazum za združevanje sredstev.

Ob naštetem pa smo izvrševali še niz drugih nalog kot so: priprava predloga srednjeročnega družbenega plana razvoja občine, osnutka resolucije v družbenoekonomskem razvoju občine v letu 1987, operativno delovali pri modernizaciji ceste Hom, izgradnji bencinske črpalke v Solčavi, izvajanje referendumskega programa, delovali za pridobitev projekta celovitega nadaljnjega razvoja informatike in AOP v občini, pridobivanju ustreznih razvojnih programov za turistično dejavnost, predlagali skupščini vrsto odlokov, poročil in analiz iz delovnega področja upravnih organov.

Prepričani smo, da naša prizadevanja niso bila brez sadov in to nam daje vzpodbudo, da bomo z nezmanjšanim interesom in voljo nadaljevali začete in nedokončane naloge še zlasti zato, ker se globoko zavedamo, da je naše delo usmerjeno k hitrejšemu gospodarskemu in družbenemu razvoju občine.

REZIKA PLAZNIK

Fran Tratnik — Slepi. Letos mineva trideset let od smrti velikega slovenskega slikarja, našega rojaka. Sredi februarja bo v mozirski galeriji razstava njegovih del.

Naš kulturni praznik

Bližamo se času, ko bodo naša kulturna društva in kulturni delavci opozorili na slovenski kulturni praznik, ki ni le praznik, je tudi dokaz, da ohranjamo našo omiko, da smo kulturno dejavni in ne nazadnje negujemo izročilo prejšnjih rodov.

Znana je trditev, da narod, ki nima kulture, ni narod. Vsako ljudstvo se najraje postavi z dosežki v kulturi. Tudi pri nas ob svečanih prilikah opozorimo na določen dogodek s kulturnimi točkami sporeda. Prav je tako, kot je pred časom dejala prizadevna kulturna delavka na nekem sestanku — »kulturni delavci v kraju smo že kar utrujeni, tolikokrat nastopamo, takšne so želje prireditelјev.« To pomeni, da je v nas samih potreba po kulturnih doživetjih ob vsaki priliki, posebej pa še ob svečani.

Da kultura združuje ljudi vseh barv, iz vseh dežel sveta, je že kar prislovična resnica. Tako jo lahko smatramo tudi kot poslanko miru. Veliki pesnik je dejal: »kjer slišiš lepo pesem — postoj, slabi ljudje ne poznajo lepega petja«. Gotovo je kultura vez med ljudmi. Vsi jo potrebujemo v taki ali drugi obliki, zagotovo pa prav vsi, ki občutimo v sebi kanček smisla za žlahtno pojmovanje življenja. To namreč ne more biti brez lepote, če pa je, je pusto in brezizrazno. Ljudje smo družabna bitja in nam pomeni sreča deljena z drugimi ljudmi veliko. Človek, ki živi s kulturo in v njej, živi polno, bogato in plemenito.

Današnji čas ni najbolj naklonjen kulturnim prizadevanjem, saj je po svoje trd in tudi gmotne možnosti so najbolj oskubljene ravno v kulturi. Žal je še vedno veliko odločujočih, ki ne občutijo kulturnih potreb, zato tudi najlažje omejujejo sredstva za razvoj domače omike. Če bi bilo več volje, več poznavanja pomena kulture bi tudi našli več virov za napajanje te žive sile v našem ljudstvu.

V naših razmerah gre hvala številnim ljubiteljem, ki za ceno osebnega odrekanja veliko storijo, ko ohranjajo lepo besedo in pesem. Žal pa je takih med preprostimi ljudmi več, kot pa med tistimi, ki bi morali že zaradi svojih zmožnosti pomagati. Res čudno, kot da bi bila dejavnost, ki ni posebej plačana le naloga določene skupine ljudi med nami. Dokler bo takšen odnos do naše društvene kulturne dejavnosti, bo boj za obstanek izvirne omike še vedno trd!

Spomnimo se Prešerna in njegovih besed: Nazadnje še, prijatelji, kozarce zase vzdignimo, ko smo zato se zbratili, ki dobro v srcu mislimo, dokaj dni naj živi vsak, kar nas dobrih je ljudi. *A. V.*

Rekordna proizvodnja ivernih plošč

Zavijanje tovarniške sirene v začetku decembra 1986 je pomenilo veliko delovno zmago v DO Gorenje GLIN — izpolnitev letnega proizvodnega načrta, 80.000 m³ surovih ivernih plošč!

Do konca leta bodo v tovarni surovih ivernih plošč izdelali še okrog 6000 m³ surovih plošč, kar pomeni rekorden dosežek, odkar tovarna obratuje.

Najvišja mesečna proizvodnja je bila v oktobru — 8567 m³, najvišja dnevna proizvodnja pa 3. decembra, ko je bil dosežen letošnji proizvodni plan — 361 m³.

Delavci tega tozda dosegajo plan tudi pri oplemenitenju — 96% do konca novembra.

Omeniti moramo, da je bil proizvodni plan 80.000 m³ najvišji doslej, da je naša tovarna ivernih plošč najstarejša tovarna takšnih kapacitet v državi in da je po primerjalnih podatkih za SRS njena kapaciteta najbolj izkoriščena. To pa pomeni, da lahko z vestnim vzdrževanjem, z vsemi tehnološkimi in organizacijskimi ukrepi in ne nazadnje, z maksimalno prizadevnostjo delavcev ustvarimo v takšnih razmerah več, kot bi lahko pričakovali.

V tej temeljni organizaciji se v tem času tudi intenzivno ukvarjajo z laboratorijskimi in industrijskimi poskusi za proizvodnjo ivernih plošč emisijskega razreda E1 z najmanjšo dovoljeno prosto količino formaldehida. Dosedanji poskusi in merjenja v sodelovanju z Biotehniško fakulteto v Ljubljani in Zavodom za raziskavo materiala so dali dobre rezultate.

Pričakujemo, da bomo v prihodnjem letu začeli z redno proizvodnjo te vrste plošč, ki jih s 1. 1. 1987 zahteva zahodni trg.

(INFORMATOR)

Veselje in zanos je videti na mladih obrazih ob slovesnosti sprejemanja v pionirsko organizacijo. Takšen prizor je posnela kamera v Mozirju.

Prostorska dokumentacija

Na področju urejanja prostora se v občini srečujemo z izredno neugodno situacijo.

Pogojuje jo specifičen način urejanja, ki se kaže v veliki površinski razsežnosti, v neugodnem strukturnem deležu površin, prisotne so velike zahteve širše družbe po varovanih površinah. Poleg tega je na to področje v letu 1982 močno posegel zakon o varstvu kmetijskih zemljišč, ki nam je prekinil vrsto postopkov izdelave in sprejemanja urbanistične dokumentacije in praktično povzročil potrebo po izdelavi novega prostorskega dela družbenega plana občine.

Vse to ima za posledico da trenutno v občini razpolagamo z dvema prostima stavbnima parcelama, v krajevnih skupnostih je izraženo mnogo nezadovoljstva, ker ni možne nadaljnje gradnje in izjemen pritisk za izjemne lokacije. Da bi se preprečila stihijska gradnja in omogočila načrtna izgradnja posameznih naselij, smo v občini pripravili srednjeročni program pridobivanja dokumentacije in vzporedno s tem programom geodetskih in geomehanskih del. Z njim smo opredelili vrsto urbanističnih aktov, ocenili stroške in predlagali vrstni red pridobivanja dokumentacije po posameznih krajevnih skupnostih. Po oceni stroškov na osnovi cen iz leta 1986 bi za realizacijo programa pridobivanja urbanistične, geodetske in geomehanske v občini potrebovali do konca tega srednjeročnega obdobja 14 milijard starih din.

Zaradi situacije v kakršni s trenutno nahajamo, smo dolžni takoj pristopiti k združevanju sredstev za te namene. Zato smo pripravili samoupravni sporazum o financiranju urbanistične, geomehanske in geodetske dokumentacije v občini Mozirje za obdobje 1987 — 1990 s katerim smo opredelili program pridobivanja dokumentacije, vrstni red in vire financiranja. Predlagamo, da prevzamejo sofinanciranje občinski proračun 40% deleža, SIS materialne proizvodnje 30%, SIS družbenih dejavnosti 20% in krajevne skupnosti 10% deleža. S takšnim načinom združevanja sredstev ne bi dodatno obremenjevali gospodarstva, zaje pa bi vse uporabnike prostora. Predlog sporazuma in programa je obravnaval in podpr Izvršni svet Občinske skupščine in ga bo v januarju posredoval v obravnavo vsem podpisnikom sporazuma, obravnavali pa ga bodo tudi zbori občinske skupščine.

Prepričani smo, da smo o poznavanju problematike in upoštevanjem ciljev varovanj dobrin splošnega pomena ko so — plodna zemlja, varovalni gozdovi, viri pitne vode, naravna in kulturna dediščina čisto okolje itd, zmožni in voljni uresničiti tudi ta razvojni program.

Rezika Plazni

Skrb za cestni promet

Na osnovi sklepa ene od zadnjih sej sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu smo dolžni kratko predstavitev in namen delovanja tega skupščinskega organa.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je do leta 1978 imel lastnost komisije. Istega leta je razširil svojo dejavnost, pri čemer je znotraj svoje organiziranosti ustanovil delovne komisije, in sicer: komisijo za varnost prometa, komisijo za prometno vzgojo na šolah, ter komisijo za informativno in propagandno dejavnost.

Osnovna naloga Sveta je predvsem skrbeti za to, da se s preventivnimi in vzgojnimi ukrepi ter akcijami omogoči čimbolj nemoten in varen javni promet. Naloge pa niso omejene zgolj ozko na te probleme, ampak narekuje prometna varnost obsežne preventivne in vzgojne ukrepe pri vseh udeležencih javnega prometa od subjektivnega obnašanja posameznika, skupin, preko tehnične urejenosti prometnih sredstev in naprav, pa končno tudi do urejanja javnega cestnega prometa, in še bi lahko naštevali.

Nekatere dejavnosti v Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu se uspešno odvijajo in so bili dosedaj doseženi kar lepi uspehi.

Na primer na področju prometno-vzgojnega delovanja z učenci osnovnih šol. Tudi na področju prometno-varnostnega usposabljanja odraslih je bilo že veliko storjenega. Vsako leto, najmanj enkrat, izvedejo člani Sveta posebno preventivno akcijo v kateri se preverja tehnična urejenost prometnih sredstev. Akcije tečejo pod geslom »Brezhibno vozilo — je varno vozilo«.

Namen teh akcij je, poleg preventivnega preverjanja tehničnega stanja vozil, ugotavljati kako upoštevajo cestno prometne predpise pešci, kolesarji, motoristi, saj so ravno ti udeleženci v cestnem prometu pogosto žrtve prometnih nezgod. Rezultati teh akcij so včasih prav zanimivi in jih bomo v bodoče tudi objavljali.

Vemo, da je danes vključevanje v javni promet mnogo zahtevnejše, kot je bilo to pred na primer dvema desetletjema ali še prej. Hkrati z vidnim porastom prometnih sredstev, zasebnih in družbenih, se ni vzporedno razvijala tudi tako imenovana infrastruktura, želimo reči, niso se vzporedno razvijali pogoji za normalno in varno odvijanje prometa na sploh. Res je, da so posamezne krajevne skupnosti v občini zunaj naselij postavile že kar nekaj prepotrebnih postajališč za javni avtobusni promet, vendar se nasproti tem, za silo razrešenim problemom zastavlja akutnejša problematika.

Gre namreč za razrešitev stalnega prometnega zamaška s čakajočimi avtobusi v trgu Mozirje. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je že večkrat razpravljal o možnostih razrešitve tega prometnega »Gordijskega vozla«. Nakazoval je rešitve, med drugim tudi takšne, ki ne terjajo nikakršnih gmotnih stroškov, le pripravljenost in malo organizacijske zagnanosti.

Čakalna doba avtobusov, v samem trgu Mozirje, bi se s podaljšanjem vseh avtobusnih prog do Nazarij bistveno zmanjšala, kar bi gotovo pozitivno vplivalo na razrešitev prometne situacije. Hkrati bi DO, ki opravlja javni avtobusni promet s takšnim ukrepom izboljšala ponudbo svojih storitev; vendar o tem ne bomo razpravljali, ker to presega okvir dejavnosti Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Svet za PVCP
občine Mozirje

Vsako leto obiščejo ob prazniku oboroženih sil predstavniki javnega življenja in varnostnih služb graničarje v Logarski dolini. Slika je z obiska decembra lani.

Bolje preprečiti kot pa zdraviti

Zobna gniloba — caries — je po statistiki že uvrščena med najbolj pogoste bolezni sodobnega sveta, saj zajema 99% vsega prebivalstva.

Najbolj zaskrbljujoč je podatek, da sodijo pri nas med najbolj ogrožene, otroci. Skoraj ni več otroka, ki pred vstopom v šolo ne bi imel vsaj enega gnilega zoba, ali pa vidnih posledic zobne gnilobe.

Posledice tega so lahko:

a) lokalne posledice v ustih. To so plombe in vrzeli v zobnem loku zaradi predčasno izdrtih zob;

b) posledice zobne gnilobe pa postajajo žarišča infekcij pri obolenjih prebavil, srca, ledvic, revmatičnega obolenja sklepov, kožna obolenja itd.

Tako pride zaradi teh obolenj do delovne nezmožnosti in celo do invalidnosti.

Zdravljenje zob pa stane družbo in vsakega posameznika veliko denarja. Zato se tudi v zobozdravstvu že nekaj let usmerjamo vse bolj v preventivo, t. j. zgodnje preprečevanje zobne gnilobe in njenih posledic.

Povprečje prizadetosti stalnega zobovja zaradi zobne gnilobe v občini Mozirje

Razred starost otrok	Povprečno št. prizadetih stalnih zob	% prizadetosti glede na prisotno stalno in mlečno zobovje	% prizadetosti glede na izrasle stalne zobe
1. razred 7—8 let	2,8 zoba	10 %	26,6 %
3. razred 9—10 let	5,21 zoba	18,6 %	34,8 %
5. razred 11—12 let	10,02 zoba	35,7 %	46,4 %
7. razred 13—14 let	14,93 %	53,2 %	57,2 %

Samo za razjasnitev smo izbrali šolarja 7. razreda, ki ima v ustih zaradi gnilobe prizadetih 13 zob. Pri tem otroku sta na zobeh že 2 plombi. Za zdravljenje bo treba: 1 zob izpuliti, 2 zaplombirati sprednja in 1 zadnji zob, zdraviti korenine in 8 zob zaplombirati, pozdraviti dlesen, očistiti obloge in zobni kamen. S tem bi preprečili nadaljnje propadanje zob, in je vse pripravljeno za kasnejšo namestitev protez in mostičkov radi izdrtih zob. Za tega otroka znašajo stroški 192744.20 din. Celoten znesek plača zdravstvena skupnost, t.j. družba, ker otroci ne plačujejo participacije.

In dalje. Isti otrok je zaradi nepravočasno zdravljenih zob zbolel na ledvicah. To se pravi, da moramo tem stroškom prišteti še stroške za obiske pri splošnem zdravniku, oziroma pediatru, za obiske v laboratoriju zaradi preiskave krvi in urina, za zdravila v lekarni, še stroške specialističnih pregledov, zdravljenje v bolnici, stroške bolniškega staleža, ki ga je imela mati za nego otroka ko se je vrnil iz bolnice.

Namen tega razgljabljanja je predvsem opozoriti bralce kako lahko brez velikih naporov in z majhnimi denarnimi sredstvi preprečimo gnilobo in s tem bolezenske komplikacije. K temu nas vzpodbujajo dobri rezultati v nekaterih razvitih državah in že tudi pri nas ponekod. Tako so tudi pri nas z zdravstveno prosveto in dobro premišljenimi preventivnimi akcijami zobno gnilobo in njene posledice že zelo omejili. Zato pa je predvsem potrebna zobna in ustna higiena, uporaba fluoridov, visoka zdravstvena prosvetljenost večine državljanov in pa tudi dejstvo, da so cene zobozdravstvenih uslug še veliko višje ter jih praviloma mora plačati v celoti posameznik sam, če je star več kot 15 let.

Prepričani pa smo, da bomo mnogo bolj kot doslej skrbeli za svoje zdravje, tako, da bo vsak vedel, da je bolje preprečevati kot pa se zdraviti!

Cehte Mojca

Tudi na karavli pod Olševo so bili graničarji veseli obiska

Iz miličniške beležnice

V decembru lahko opazimo veliko prometnih nesreč, več kot sicer, zato bi najprej navedli nekaj značilnih.

4. 12. 1986 se je zgodila prometna nesreča pri Radmirskem mostu. Okoli 8,30 ure je iz smeri Ljubnega proti Okonini vozil osebni avto Sandi Poličnik (24) iz Gornjega grada. Ko je v Radmirju pripeljal do konca mostu je nenadoma zavil proti Juvanju in tako izsilil prednost vozniku tovornjaka Francu Plazniku (44) iz Letuša, ki je pripeljal iz smeri Okonine. Trčenje je bilo neizbežno, ogrožen pa je bil tudi avtobus, ki je prav takrat pripeljal iz postajališča. Pri tem je bil sovoznik v tovornem avtomobilu težje ranjen, škoda na vozilih pa je znašala s tisto na mostni ograji vred, kakih 5.000.000 din. Zoper voznika osebnega avtomobila so vložili prijavo na sodišču.

Dne 5. 12. 1986 je okoli 16,15 ure je vozil avtobus iz smeri Luč proti Ljubnem Rudolf Janežič (28) iz Domžal. V Konjskem vrhu je prehitro pripeljal v levi nepregledni ovinek in po sredini, v tem trenutku je iz nasprotne strani pripeljal prehitro in tudi po sredini ceste osebni avto, ki ga je vozil Lovro Pečovnik (26) iz Podvolovljeka. Kljub obojestranskemu zaviranju pa trčenja voznika nista mogla preprečiti. Pri tem je bil Pečovnik težje telesno poškodovan, tudi gmotna škoda je velika. Janežiča so prijavili v kazenski postopek, dočim se bo Pečovnik zagovarjal pred sodnikom za prekrške.

30 12. 1986 je okoli 15,30 ure v naselju Nova Štifta prišlo do trčenja tovornjaka in osebnega avtomobila. Tovornjak je v smeri Černivec vozil Abid Mehič (35) in pri tem po levi strani pripeljal v sicer pregledni ovinek. Nasproti pa je pravilno pripeljal voznik osebnega avtomobila Branko Krznar (30) iz Šmiklavža. Pri tem je bil Krznar lažje telesno poškodovan. Gmotne škode pa je za okoli 140 starih milijonov. Zoper Mehiča so vložili kazensko ovadbo.

31. 12. 1986 pa je prišlo do trčenja osebnih vozil v Radmirju. Okoli 18,45 ure je na regionalni cesti pripeljala iz smeri Radmirje proti Gornjemu gradu nekoliko prehitro v desni ostri ovinek Marjeta Hudohmet (21) iz Radmirja. Nasproti ji je pripeljal Boris Platovšek (31) iz Ljubljane. Ker je bilo cestišče spolzko tudi zaviranje ni pomagalo. Hudohmetovo je pričelo zanašati in tako je prišlo do trčenja. V nesreči je bila lažje poškodovana Hudohmetova, ki se bo morala zagovarjati pred sodnikom za prekrške. Škode je bilo okoli 50 s. milijonov.

Lahko bi rekli, da je bila sreča v nesreči, ko je **12. 12. 1986 okoli 16. ure prišlo do** požara v stanovanju Brigite Miklavc v Gornjem gradu. Ko je Miklavčeva odšla v klet in je ni bilo v stanovanju, je izbruhnil požar v dnevni sobi na stropu. Hitri pomoči gasilcev in krajanov je pripisati, da se požar ni razširil in povzročil večje škode. Kot vse kaže je bil vzrok v slabi in dotrajani električni napeljavi.

Požar je **izbruhnil** v kalilnici Kovinarstva na Ljubnem. Stanko Prodnik (39) je okoli 16,20 ure kalil, ko se je vnelo kalilno olje. Požar se je hitro širil, delavci so prizadevno gasili, pozneje pa se je vključila tudi enota gasilcev. Gmotna škoda je velika, vzrok požara pa še raziskujejo.

Patrola milice je **27. 11. 1986** opravila pregled žage Cirila Kolenca (58) v Melišah. Pod gospodarskim poslopjem so našli 11 kosov nežigosanih platanic, del teh je bil naložen na vozu. Pa še 26 kosov plohov je bilo najdenih. Po izjavi lastnika žage gre za les iz domačega gozda. Ker les ni bil žigosan, se bo lastnik zagovarjal pred sodnikom za prekrške.

27. 11. 1986 so miličniki našli pri Marjanu Melavcu (28) v Šentjanžu 12 nežigosanih hlodov. Melavc je izjavil, da izvira ta les iz domačega gozda, tega pa ni mogel dokazati, zato so ga predali sodniku za prekrške.

8. 12. 1986 so miličniki pri kontroli prometa v Mozirju pregledali tovornjak, ki ga je vozil Metodij Leov iz Titovega Velesa. Na njem so našli okoli 300 m^2 opaža. Ker voznik ni mogel pojasniti odkod je ta les so to ugotovili miličniki. Gre za opaž, ki je bil naložen pri Stanetu Rakunu v Šentjanžu, namenjen pa je bil kupcu v Dalmacijo. Les je bil sicer žigosan, zanj pa ni bil plačan prometni davek, zato gre za prekršek, ki ga bo obravnaval sodnik za prekrške.

Dne 19. 12. 1986 so miličniki postaje Kamnik ustavili dva tovornjaka z naloženim rezanim lesom. Lastnika vozil sta se pred miličniki skrila, vendar so ugotovili, da gre za prevoznika Jožeta Rakuna (30) iz Radmirja, ki je imel kake 3 m^3 rezanega lesa na tovornjaku in za Ivana Prislana (44) iz Radmirja, ki je imel naloženih 10 m^3 rezanega lesa. Ves les na obeh tovornjakih ni bil žigosan, zato bo zadevo obravnaval sodnik za prekrške.

Nočno delo ni ravno priljubljeno, vendar pa ima svoje privržence, kot kaže primer iz Mozirja. Dne **27. 11. 1986** je občan sporočil postaji milice, da pred hotelom Turist v Mozirju nekdo moti nočni mir, ker seka drva. Ura je bila pozna in seveda čas za spanje. Mir pa je **motilo** glasno govorjenje in cepljenje drv. Miličniki so ugotovili, da sta to nočno delo opravljala Slavko M. (32) in Roman L. (52). V gostinskem lokalu je L. ponudil tistemu, ki mu scepi drva 10.000 din, pa se je za to delo odločil M., ki se ga je tudi takoj lotil, neglede na to, da je bila ura že zelo pozna. Seveda takšna delovna vnema spričo hrupa ob samem delu ni bila všeč občanom, ki so počivali, da bi naslednjega dne lahko delali...

Seja skupščine občine

Na zadnji seji vseh zborov skupščine občine Mozirje, ki je bila koncem decembra lani, so obravnavali obsežen dnevni red. Med osrednjimi točkami je bil srednjeročni družbeni plan za obdobje 1986—1990. Gre dalje tudi za resolucijo o izvajanju družbenega plana v letu 1987, v osnutku. Delegati so obravnavali devetmesečne kazalce gospodarjenja v naši občini. Obravnavali so predlog predpisa o določitvi obveznosti plačevanja prispevka za pospeševanje družbeno organizirane proizvodnje hrane, dalje predlog odloka o zagotavljanju sredstev za občinske blagovne rezerve v letu 1987. Poleg še nekaterih predpisov so delegati sprejeli še poročilo o izvajanju odloka o javnih pogrebnih svečanostih v naši občini. Nato so sprejeli program dela zborov skupščine za leto 1987 in sklep o vrstnem redu praznovanja občinskega praznika v posameznih krajevnih skupnostih.

Delegati so ob koncu še opravili volitve in imenovanja v razna telesa in ustanove širšega pomena.

Spomin na Jožeta Celinška

Vsaka smrt zareže vrzel v naše vrste. Ljudje občutimo to kot žalost, hkrati pa nas dogodek spomni na resnico, ki ne obide nikogar. V tem je

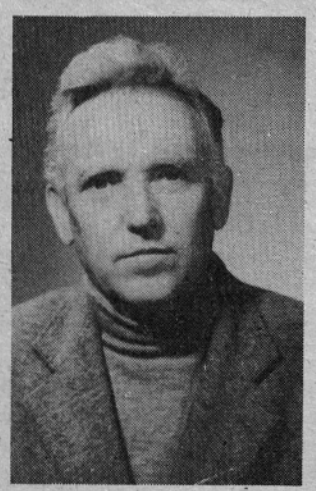

smrt pravična, krivična pa se nam zdi takrat, ko nenadoma izgubimo iz naše sredine človeka, ki je vse svoje življenje živel za ljubezen do ljudi in za ljudi. Takšnega smo poznali Jožeta in zato je med nami užival takšen ugled. Vsi smo v njem videli utelešeno dobroto in pravico, vsi v njem iskali resnico. In prav to veliko spoštovanje v nas pomeni neskaljen spomin na Jožeta Celinška.

V družini so bili revni, bilo je 9 otrok, oče je delal na žagi v Nazarjah in prinašal domov skromen zaslužek. Jože je vse to doživljal v rani mladosti, zaznal je krivice časa in ljudi, zato je v njem zrasla tako neomajana volja do dobrote in pravičnosti. Ko je kot nedorasel moral med borce, da bi se boril za lepše življenje svojega pokolenja, je težko prenašal napore, saj so ti celo močne in zrele ljudi strli. Tudi iz te šole je Jože odnesel globoke brazde v svojem značaju in v nje je znal posejati tisto seme, ki ga je vse življenje odlikovalo, sam ni za sebe zahteval ničesar, drugim pa je vedno prisluhnil v težavah in zadregah.

Razgovor z njim je bil vedno bogat, ne le zaradi pestrih spominov, ki jih je bil poln, tudi zaradi načina, kako preprosto in mimo lastne osebnosti je prikazoval trde čase, dogodke in usode. Razveselil se je notranje ob pripovedi na čase, ko je kot vodilni skrbel za varnost maršala Tita na Brionih. Vsaka podrobnost se mu je utrnila v spominu in ob tej pripovedi si začutil s kakšno ljubeznijo in zvestobo je izgovarjal ime in besede o svojem komandantu in velikemu vzorniku. In ta iskrenost, skromnost in značajnost sta pripoved naredili še veliko bogatejšo, bolj doživeto.

Zelo se je zavzemal, da bi časi revolucije ne bili pozabljeni. Ko je s strani kulturnih delavcev bila dana pobuda za spominsko sobo NOB je z vso, njemu prirojeno vnemo pomagal in skrbel, da so videli nekaj tega zbranega gradiva na Ljubnem, na Rečici in seveda nekajkrati v Mozirju. Ko je bilo treba prenašati panoje, vitrine in podobno, ni nikoli manjkal, pa čeprav ni bil med najmlajšimi. Tudi v tem je bil zgleden član ZB NOV. Lahko trdimo, da bi brez njegovih prizadevanj v občini še ne imeli vsaj skromne spominske sobe NOB.

Bil je vedno in povsod človeku človek, prijatelju prijatelj in tovarišu tovariš. To ga je požlahtnilo v bistvu njegove osebnosti in tak bo ostal v našem spominu.

A. VIDEČNIK

Izobraževanje komunistov

Na zadnji seji občinskega komiteja ZKS Mozirje so med drugim obravnavali idejno-politično usposabljanje komunistov v preteklem obdobju. Kot je bilo razbrati iz poročila o tej dejavnosti, so beležili v času zadnjih treh let pri izobraževanju komunistov ugodne uspehe, žal pa ni tako v zadnjem obdobju, to je sezona 1985/86. Tu je ugotoviti določeno nazadovanje, čeprav so si zelo prizadevali, da bi obdržali raven prejšnjih let.

Med redne oblike izobraževanja je šteti: seminarje za novosprejete člane ZK, razgovor za kandidate pred sprejemom v ZK, občinsko politično šolo, usposabljanje vodstev OO ZKS in končno sprotno usposabljanje članstva ZK.

Ko so na seji ocenjevali posamič navedene vrste izobraževanja so ugotavljali velik osip pri seminarju za novosprejete člane ZKS. To pa pomeni po mnenju članov komiteja spodrsljaj, ki ga je pripisati tudi osnovnim organizacijam ZKS, ker svojih članov ne napotijo dovolj resno na ta seminar.

Občinska politična šola je bila zadovoljivo obiskana, najprej je bilo predvideno 23 slušateljev, zaključilo pa jo je 20. Pretežno so bili slušatelji iz gospodarstva, manj iz negospodarstva, dočim je bil le 1 iz zasebnega sektorja. Ocenjujejo, da je potek izobraževanja v tej šoli bil zadovoljiv, po končani šoli pa je vsak izmed udeležencev napisal seminarsko nalogo.

Poseben poudarek so dali usposabljanju v samih osnovnih organizacijah ZKS. Sklenjeno je bilo, da bi vsaka od njih poskrbela vsaj za dve predavanji iz aktualnih tem, žal pa je opaziti premalo zavzetosti za to pobudo komiteja in nujno bo v naprej posvetiti prav temu več pozornosti v vseh OO ZKS.

Človekoljubno društvo

Odveč bi bilo pisati o nesreči, ki zadene družino, če je v njej duševno prizadeti otrok. Družba si prizadeva po svojih možnostih blažiti težave tako prizadetih, vrsta zakonskih predpisov ureja razmerja do prizadetih ljudi, vendar pa je najučinkovitejše neposredno razumevanje okolice v kateri takšen otrok živi. In prav temu so namenjena društva za pomoč duševno prizadetim.

Za našo občino so tako društvo ustanovili maja lani, šteje pa že sedaj 27 članov. Očitno pa to še niso vsi starši, ki imajo duševno prizadete otroke, saj je po podatkih socialnega skrbstva v občini popisanih kar 48 duševno prizadetih otrok nad 7 let starosti. Seveda bi bilo zelo napak, če bi se v društvo vključevali le starši prizadetih otrok saj je naloga društva največ v seznanjanju občanov z okoliščinami v katerih živijo in odraščajo takšni otroci. Prav bi torej bilo, če bi v društvu delovali tudi drugi ljudje in iz notranjih nagibov pomagati sočloveku. Za sedaj je sedež tega društva v osnovni šoli Mozirje, vsakdo pa lahko dobi potrebna obvestila pri Marinki Bojnic, delavki pri sodniku za prekrške v Mozirju.

Da je društvo zaživelo imata velike zasluge Rajko Pintar in Zdravko Novak, seveda pa tudi vodstvo šole II. grupe odredov v Mozirju. Pa še to, naša občina je zadnja med slovenskimi, ki je to društvo ustanovila. Društvo za pomoč duševno prizadetim občine Mozirje vabi vse občane k sodelovanju.

Prizadevni komunalci

Letos je zima že večkrat presenetila z izdatnimi snežnimi padavinami. To pa pomeni za naselja velike težave v prometu. Če komunalne službe ne ukrepajo hitro in zanesljivo je vrsta težav.

Letošnjo zimo so se, vsaj doslej, komunalci dobro izkazali. Če bi človek sodil po razmerah v Mozirju, so kar hitri in učinkoviti. To pa pomeni, da jih kaže pohvaliti in izraziti hkrati željo, da bi bilo tako tudi v naprej.

Komunalna dejavnost je tako ali drugače večkrat na udaru. Včasih ne poznamo dovolj težav s katerimi se srečujejo pri svojem delu, zato je prav, da povemo kaj o njih, ko so učinkoviti in v svojem delu uspešni.

Pevski koncert v Nazarjah

Dekliški pevski zbor PD Jelka Nazarje nas je že velikokrat navdušil in razveselil. V decembru so prizadevne organizatorke pripravile lep glasbeni večer v dvorani nazarskega delavskega doma. Kako bi bilo lahko drugače, kot da je bila dvorana polna, ljudje pač poznajo kakovost nastopanja vseh sodelujočih.

Strokovnjak bi verjetno imel kaj ocenjevati, če gre za nastop nazarskih pevk, če pa je človek le ljubitelj lepega petja in lepe glasbe, potem je zaključek le navdušenje in priznanje.

Vsak dosedanji nastop deklet je bil pester, saj so ga znale oplemenititi z nastopi gostij, tokrat sta to bili Barbara Flajs in Simona Moličnik. Za potek nastopa pa sta poskrbela Vesna Pečnik in Franci Kotnik. Vse je torej lahko oceniti kot odlično.

Spored je bil zelo zahteven saj tokrat niso predvajali le domače pesmi oziroma glasbe, pač pa predvsem tisto velikih mojstrov, kot so Schubert, Mozart, Kogoj, Simoniti, Rosa, Pahor, Fortin, Tomc, Gobec, Gabrijelčič, Adamič, Kernjak in drugih. To je zahtevalo velike priprave in skrbno naštudirano izvajanje, tako pri klavirju, solopetju in seveda v samem zboru.

Vsekakor velja trditev, da nam taki večeri lahko pomenijo veliko doživetje, saj smo sicer dokaj odmaknjeni od kakovostnih kulturnih prireditev. In prav je, da tudi obrobje naše domovine spozna lepoto, globino in bogastvo glasbe.

A. V.

V Glinu med razkladanjem hlodovine

Dobili bomo nov vodovod

Leta 1985 je bila v Sloveniji velika suša, tako pa je bilo tudi v naši krajevni skupnosti, v zaselku Gneč. Bili smo zelo ogroženi zaradi pomanjkanja pitne vode. Vsaka hiša ima sicer svoj vodovod, nekateri imajo manjše in potem črpajo vodo v večji zbiralnik, drugi pa strešno vodo spuščajo v rezervoar.

Kadar je zmanjkalo vode so nam jo dovažala gasilska društva. Bilo pa je tudi tako, da nekatere kmetije niso imele vode kar dva meseca.

Začeli smo razmišljati vsemogoče. Pa so se starejši občani spomnili, da je na Lepi njivi dober studenec, ki se imenuje Ruškovec. Ta je oddaljen od Gneča 3 km. Leži pa na pobočju, kjer mejita Lepa njiva in Skorno pod Sv. Antonom.

In tako smo 1. avgusta 1985 sklicali prvi sestanek pri Pustoslemšek Jožetu. Povabili smo vse člane Gneča in zbralo se je kar 22 kmetov. En teden pozneje so se pridružili še kmetje iz Slatin. Te so oddaljene od Gneča, t. j. do konca Slatin je 5 km, spadajo pa pod KS Šmartno ob Paki, nekaj pa pod KS Gorenje. Teh hiš je bilo kar 50 in so bile še bolj ogrožene, saj imajo tam večinoma samo kapnico. Voda studenca Ruškovec, ki daje 45.000 litrov dnevno bi dajala premalo količino za toliko kmetij. Na pobudo kmeta iz Lepe njive Jožeta Korošca smo začeli misliti še na vodo, ki jo daje studenec Tripotok. Ta pa je oddaljen še 600 m naprej od Ruškovca. Izmerili smo mu tudi dotok, ki znaša preko 80.000 litrov vode dnevno. To pa bi dajalo dovolj vode za vse tri KS.

In začelo se je. Franjo Steiner je vzel vodo za analizo v Ljubljano. Analiza je pokazala, da je ta voda zelo kvalitetna in odgovarja za vsako kmetijstvo. In pristopili smo k gradnji. Kaj pa denar? Obrnili smo se na skupščino občine in na krajevno skupnost. Sklicali smo drugi sestanek in povabili predstavnike iz obeh KS in občine Velenje in tudi iz Gorenja. Povabili smo tudi Komunalno podjetje v Mozirju in jim razložili vse naše načrte, ki smo jih sami predvideli. Dogovorili smo se, da bomo zemeljska dela prevzeli krajani sami, strokovna pa naj bi prevzela Komunala Mozirje, ki bi tudi potem vzela vodo v oskrbo. Komunalno podjetje Mozirje naj bi financiralo eno tretjino materialne vrednosti vodovoda, ostalo pa naj bi prispevale KS in krajani sami.

V vsaki KS smo izvolili 5 članski odbor. Naprosili smo podjetje Vekos iz Velenja, da nam je izdelal predračun, ki je znašal 6 starih milijard. Takoj smo pristopili k akciji in zbirali denar. Vsaka hiša je dala po 5 starih milijonov. Za to smo kupili 8000 m cevi. Prvega maja 1986 smo začeli s kopanjem vodovoda. In tako je bilo vse praznike na delu okrog 70 ljudi. Nato smo delali ob sobotah in nedeljah. Nekateri so imeli preko 400 delovnih ur. Skupnih ur se je nabralo preko 12.000, traktorskih pa je bilo okrog 500.

Sedaj je delo končano. Zgradili smo 2 zbiralnika in glavni rezervar, ki drži 12.500 litrov vode. Vkopali smo 8000 m cevi v zemljo. Lahko pa rečem, ko bo ta voda pritekla, bo vse trpljenje pozabljeno. Saj se tudi zavedamo, da je voda glavni vir življenja. Velja pa tudi geslo: V slogi je moč! Pa čeprav malo denarja, se da iz tega veliko veliko narediti.

Naj še to povem: v teh naseljih je več manjših kmetov, ki so zaposleni v podjetjih Velenja in Mozirja. Na vsa podjetja smo dali prošnje za pomoč in vsa so nam pomagala z denarjem ali kakšnim drugim materialom.

Vsem, ki so nam kakorkoli pomagali smo zelo hvaležni in se jim lepo zahvaljujemo.

Član gradbenega odbora:
Jože Pustoslemšek

Vabimo občane, da v mesecu februarju obiščejo kulturne prireditve v počastitev slovenskega kulturnega praznika

Vaje mladih v strelskih veščinah na mozirskem strelišču

Od kod izgube v zdravstvu?

Že v zadnji številki našega glasila smo opozorili na težave s katerimi se srečuje naše zdravstvo. Da bi občani bili še bolje seznanjeni s podrobnostmi, smo zaprosili tajnico zdravstvene skupnosti Mijo Slapnik za pojasnila glede stroškov ki se pojavljajo v zvezi z neposrednim zdravljenjem naših zavarovancev.

Mija Slapnik je znana kot dobra poznavalka razmer v tej skupnosti, saj dela na tem mestu že 10 let. Najprej je opozorila, da naj bralci pojasnila razumejo dobronamerno in ne kot nek očitek. Kajti treba je poudariti, da se bolnemu človeku v nobenem primeru ne odreka uspešnega zdravljenja, tudi ne za ceno visokih stroškov.

Najvišji stroški nastajajo iz naslova zdravstvenih storitev v neposrednem zdravstvu, nato so zdravila in ortopedski pripomočki. Zelo veliko je ambulantnega zdravljenja, nekoliko manj pa specialističnega. Seveda pa je najobčutnejši izdatek za bolnišnična zdravljenja. K temu je treba dodati še divjo rast cen, tako so v devetmesečju lani stroški neposrednega zdravstvenega varstva porastli v primeru z istim obdobjem leto prej kar za 148%, to pomeni v indeksu 248. V teh stroških je kar 40% tistih za bolnišnice. No, pa poglejmo nekaj računov iz bolnišnic! Pred nami leži račun za zdravljenje na kirurgiji, pa ni bil kako posebno zapleten primer, znesek 58 starih milijonov in to za dobo 10 dni. Za zdravljenje dolgo 25 dni in operacijo pa je bilo treba odšteti 127 starih milijonov. Draga je tudi, denimo zobna protetika. Lani so stale zalivke (plombe) 10.289 din, to je preko starega milijona. Prevleka za zob je veljala 44.607 din, kar je torej preko 4 stare milijone. Pri tem pa plača uporabnik za zalivko le 40 starih tisočakov, za prevleko pa 171 tisočakov, seveda starih. Če spet pogledamo v stroške splošnega zdravstva, tako stane ambulantni pregled okoli tristo tisoč (starih). Pri tem pa je treba takoj poudariti, da beležijo naše ambulante nadpovprečno veliko bolnikov. Statistično bi to izrazili, da pride na vsakega prebivalca 3,5 pregledov. S takimi podatki smo daleč nad republiškim povprečjem, tako pa je tudi pri številu obiskov na domu. Da so zdravila draga naj ponazori sledeč prikaz. Ospen stane 209 s. tisočakov, ospen 1500 pa kar 300 starih tisočakov. Voltaren forte velja preko enega starega tisočaka, retard pa že skoraj 3 stare tisočake.

Mija Slapnik

Vse to želimo pojasniti zato, da bi ljudje, ki večkrat zmajujejo z glavo, ko slišijo o veliki izgubi v zdravstvu, vendarle dojeli prave vzroke za te težave. Brez dvoma so predvsem v cenovnih razmerjih, ki kot smo lahko prebrali, presegajo vse načrte. Razkorak je torej več kot a dlani, zato tudi načrtovani zneski v predračunu zdravstvene skupnosti zdaleka ne morejo pokriti izdatke.

Pozornost požarni varnosti

Občinska gasilska zveza Mozirje ugotavlja, da je kljub lanskemu preventivnemu delovanju več požarov in tako tudi več požarne škode. Kot prvo je vzrok temu malomarnost in otroška razigranost.

Vse to potrjuje, da je stanje požarnega varstva še vedno odvisno predvsem od človeka. Zato moramo vse aktivnosti usmeriti v osveščanje ljudi, kolektivov in družbe. Lepa priložnost za to so aktivnosti v mesecu požarnega varstva, zato je štab operative OGZ Mozirje na seji 11. 9. 1986 sprejel sklep, da moramo v mesecu požarne varnosti posvetiti vso skrb požarnemu varstvu in sprejeti program varstva pred požarom v oktobru 1986, ki naj ga izvajajo naša gasilska društva.

Program dejavnosti varstva pred požarom med drugim zajema:

— Vsa GD zavezuje k izdelavi programa dejavnosti v mesecu varstva pred požarom — oktober 86, kakor tudi vse sektorske poveljnike in pri tem upoštevajo smernice programa GZ Slovenije in svojo dejavnost povežejo s KS, CZ, DO, hišnimi sveti in osnovnimi šolami.

— Gasilci naj obiščejo vse DO in zasebne obrtnike, se jim zahvalijo za pomoč in sodelovanje, obenem pa pregledajo njihovo opremo in orodje za protipožarno varnost ter jih opozorijo na pomanjkljivosti.

— Nadaljnja akcija preventivnih pregledov in odpravljanje nevarnosti za požar ter občane in ostale opozarjati na požarno varnost.

— Povezati se z vsemi osnovnimi šolami in vzpodbuditi delo mladih gasilcev v krožkih »Mladi gasilec« ter izvesti predavanja o požarni preventivi in ogledu gasilskih domov, orodja in opreme s prikazom raznih gasilskih vaj. Pri likovnem pouku pa naj mladi izdelajo plakate v smislu protipožarne zaščite in jih na vidnih mestih razobesijo. Po možnosti predvajati film o požarni preventivi.

— Gasilci naj svojo aktivnost prenesejo tudi preko javnih občil za spodbudo k vsesplošni požarni preventivi in družbeni samozaščiti.

Komisije, ki so bile določene od strani GD so opravile pregled v večjih DO, obrtnih delavnicah in gospodinjstvih o požarni varnosti. Pregledano je bilo preko 180 objektov, predvsem tistih, ki so bili pri prejšnjih pregledih kritični. Iz poročil je tudi razvidno, da je bilo nabavljenih 53 gasilskih aparatov S-9 pri gospodinjstvih, pregledanih pa veliko več, kar pa iz poročil ni številčno prikazano. Samo GD Nova Štifta je skupaj z zastopnikom Varnosti iz Ljubljane pregledalo nad 100 gasilskih aparatov, ki jih imajo naša gospodinjstva. Pohvaliti pa velja tudi GD Nazarje, ki je prikazalo reševanje iz višjih nadstropij z drsalnim prtom in ob sodelovanju krajanov-stanovalcev. Zelo spodbudno in pohvalno je delo po osnovnih šolah, kjer je bilo organizirano predavanje o požarni varnosti in preventivi, ki ga je poslušalo 1980 učencev. Po predavanju pa ogled gas. orodišč in orodja. Nenazadnje pa velja zahvala pionirjem iz GD Nova Štifta, ki so na republiškem tekmovanju v Ptuju dosegli III. mesto.

MILAN KOPITAR

Svet varčevalcev

Pri Temeljni banki Ljubljanske banke v Titovem Velenju so sklicali prvo sejo sveta varčevalcev. Taki organi, ki naj predstavljajo številne poslovne prijatelje iz vrst občanov delujejo pri bankah že dalj časa. Vendar pa bi vsi, ki imajo svoja sredstva v bankah in niso poslovni ljudje, želeli več pravic soodločanja v bančnem poslovanju. Do sedaj so sveti le posvetovalni organi in praktično nimajo prav nobenega vpliva na odločanje z njihovimi sredstvi, ki so naložena v bankah. To je seveda nekoliko neusklajeno z načeli samoupravljanja, končno bi glede na to, da so prav sredstva občanov v bankah izrednega poslovnega pomena za denarno poslovanje v širšem smislu, pričakovali, da bodo predstavniki te sredine poslovnih prijateljev banke le prišli do besede in da bodo vključeni v odločanje o sredstvih občanov v bankah. To v sedanjih časih verjetno še ni izvedljivo, vendar pa bo treba misliti na vključevanje občanov, ki imajo sredstva naložena tudi v tem smislu.

O tem je bil govor tudi na prvi seji sveta. Vsekakor gre razvoj v to smer, da se občani — poslovni prijatelji bank odločilneje vključijo v življenje in delo bank.

Seveda je treba upoštevati tudi drugo plat resnice. Dinar občana je za banko zelo drag in v Titovem Velenju so izračunali, da stane kar 18,5%. Dalje se v banki srečujejo z vrsto kadrovskih težav, tako še ne morejo nuditi občanom na okencih tiste pozornosti ki bi jo sicer zaslužili. Tudi vrste pred bančnimi okenci so zoprne in vodilni se zavedajo, da to ni prav, niti primerno v času, ko ljudje prejemajo vse dohodke iz dela preko bank. Uvajajo sodobno tehniko, da bi zmanjšali čas za posamezna bančna opravila, tako je pričakovati, da se bo jeza pred okenci postopoma polegla...

Naj predstavimo stanje sredstev občanov, ki nam je bilo sporočeno na seji.

Sredstva občanov so bila v mesecu septembru udeležena v bilančni vsoti s 25%. Že udeležba v bilančni vsoti kaže na njihovo vlogo in pomen. Med izvirnimi sredstvi zavzemajo sredstva občanov največji del, zaradi stalne tendence naraščanja pa so tudi najpomembnejša. Pri tem pa je treba opozoriti na prizadevanja banke, ki skuša nuditi občanom čim boljše storitve. S tem v zvezi bi omenili terminale, ki so bili priklopljeni konec meseca septembra na likvidaturah in pa otvoritev novih poslovnih prostorov v Lučah. Vendar pa bi na tem področju bilo potrebno še marsikaj storiti, na drugi strani pa moramo omeniti tudi kadrovske težave, s katerimi se banka srečuje in ki so najbolj pereče ravno na področju poslovanja z občani. Nominalno znaša stanje sredstev občanov v septembru 13.695 mio din in so v letošnjem letu porasla za 4.856 mio din. Do 30. 9. 1986 so se dinarska sredstva povečala za 44%, devizna sredstva občanov pa za 69 odstotkov.

Morda še to. V svetu delujejo tudi predstavniki poslovnih prijateljev iz vrst občanov mozirske občine. Svet pa bo v naslednjem mandatnem obdobju vodil inž. Ludvik Mali iz Titovega Velenja.

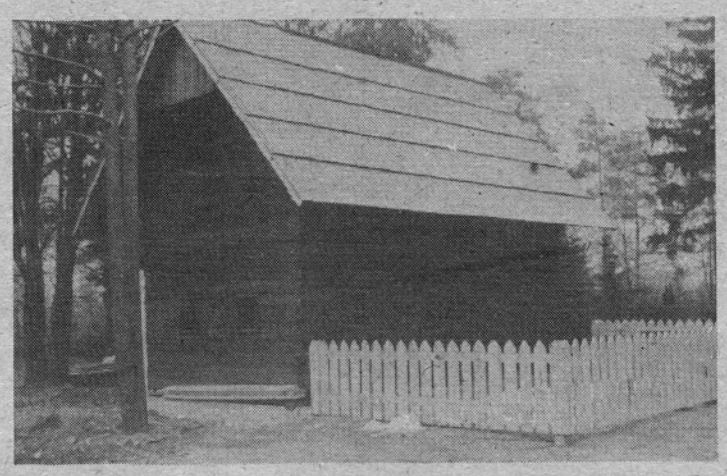

Prevžitkarska koča v Savinjskem gaju je nova pridobitev v narodopisnem delu parka. Kakšna bo usoda te največje razstave cvetja na planem v naši državi, pa še ni jasno...

Predsedniki krajevnih konferenc SZDL

MOZIRJE — ŽAGAR Slavko, Loke 26/a,
NAZARJE — KRIŽNIK Tomaž, Nazarje 178,
REČICA — SLAPNIK Franc, Varpolje 46,
LJUBNO — TRBOVŠEK Franc, Radmirje 77b,
LUČE — KLADNIK Anton, Gornji grad,
SOLČAVA — ŠTIFTAR Stanko, Solčava 5,
NOVA ŠTIFTA — GRUDNIK Viktor ml., Tirosek 7,
GORNJI GRAD — VENIŠNIK Vika, Gornji grad 165,
BOČNA — ŠTRBENK ALEKSANDER, Bočna 79,
ŠMARTNO — ZAKRAJŠEK Martina, Šmartno 27

Predsedniki svetov krajevnih skupnosti

MOZIRJE — ŠEPEC Milan, Mozirje 208,
NAZARJE — DOBROVC Marjan, Žlabor 30,
REČICA — HRIBERNIK Anton, Sp. Rečica 55,
LJUBNO — PINTAR Rajko, Ljubno 187,
LUČE — BREZNIK Toni, Luče 108,
SOLČAVA — HAVDEJ Damjan, Solčava 41,
NOVA ŠTIFTA — KARZNAR Rafko, Tirosek 19,
GORNJI GRAD — RIHTER Darko, Gornji grad 159,
BOČNA — ZAGOŽEN Stane, Bočna 104,
ŠMARTNO — CAJNER Peter, Volog 13

Volilna skupščina SIS

Z mesecem decembrom 1986 se je izteklo prvo mandatno obdobje skupščine SIS cestnega in komunalnega gospodarstva v občini. Zaradi tega so se v prvih dneh v tem letu zbrali novoimenovani delegati krajevnih skupnosti in delovnih organizacij na prvi seji drugega delegatskega sklica.

Dosedanji podpredsednik skupščine je v poročilu predsednika ocenil delovanje skupnosti v preteklih štirih letih, ki je v cestnem in komunalnem gospodarstvu minilo v znaku precejšnjih zakonskih sprememb, sprejemanja družbenih dogovorov in planskih dokumentov.

Po letu 1982 se je komunalnemu področju v občini priključilo še cestno gospodarstvo in ravno slednjemu je bilo namenjenih največ aktivnosti, saj se je cestno-komunalna skupnost celotno obdobje soočala s kroničnim pomanjkanjem denarnih sredstev tako za vzdrževanje kot posodobitev lokalnih in regionalnih cest. Kljub navedenemu je bilo v zadnjih letih v občini, z asfaltno prevleko preplaščenih precej km cest in obnovljeno precejšnje število mostov, vsekakor pa je bila najpomembnejša modernizacija ceste Radmirje—Gornji grad, katera je vse doslej povzročala slabo voljo voznikom, predvsem pa krajanom, ki živijo ob njej. Za realizacijo v preteklem letu dokaj zahtevne posodobitve cca 4 km ceste skozi Hom gre velika zasluga upravljalcu Cestnemu podjetju Celje, predvsem pa Skupnosti za ceste Slovenije, ki je bila tudi glavni nosilec investicije.

V poročilu je bila podana tudi problematika individualne in skupne komunalne rabe, pri čemer je bilo posebej izpostavljeno nezadostno financiranje programov krajevnih skupnosti.

V nadaljevanju seje so delegati imenovali nove funkcionarje skupščine in člane skupnih organov, za predsednika skupščine pa izvolili tov. ing. Franca Miklavca iz Bočne. Novo izvoljeni predsednik se je delegatom zahvalil za zaupanje in v kratkem prikazal glavne usmeritve nadaljnjega delovanja in prednostnih nalog skupščine in njenih organov.

Čeprav je bila seja skupščine v glavnem namenjena volitvam, so delegati že na prvi seji obravnavali in sprejeli petletni plan skupnosti in družbeni dogovor o oblikovanju cen komunalnih storitev v letu 1987.

Zadružni »furman«

Ko še ni bilo tovornjakov, ne traktorjev so prevažali po cestah furmani vsakovrstno blago. Ni še tako daleč tega, ko so tudi po dolini še pomenile konjske vprege edino prevozno sredstvo za tovore. Lahko si le predstavljamo koliko lesa je bilo treba zvoziti na žage, na železniško postajo, iz gozdov in še bi lahko naštevali. Zato so si številni ljudje služili kruh s prevozi.

Tudi po osvoboditvi je bilo še nekaj časa tako, se spomni upokojeni delavec naše zadruge Fortunat Štorgl iz Dola pri Gornjem gradu. Ko je prišel od vojakov, se je zaposlil pri zadrugi v Gornjem gradu kot konjar ali kot so po domače rekli furman.

Fortunat Štorgl je bil rojen v Šentlenartu kot sin oferjev, zato je moral kaj hitro iskati delo, da se je preživljal. Največ je kot mladenič delal dninarsko delo, bilo je trdo življenje. Tudi sicer kot oferski nisi nič pomenil, bil si dejansko na najnižjem klinu družbene lestvice. Tako se spominja, da so samo za kočo odsluževali 60 delovnih dni po izbiri gospodarja. Doma so imeli koze, pozneje pa so nabavili še kozla in pripuščali uslužno koze drugih lastnikov. To delo je vodil stari oče, ki je bil na eno oko slep, pa je zato delal tisto, kar je zmogel. Tako je bilo vse do druge vojne. Ko se je pri Francu Bezovšku izučil kovaške obrti, kovačija je takrat bila na Produ, zanimivo morda še to, da je njegov mojster Bezovšek takrat vodil domačo godbo na pihala. Potem je Štorgl moral k vojakom. Leta 1954 se je redno zaposlil pri domači kmetijski zadrugi, ki jo je vodil Franc Žmavc. Konjski hlev je takrat bil v »Matijevi štali« blizu gasilskega doma. Konjar biti ni lahko delo. Če hočemo imeti dobre živali, moramo za njihovo delovno zmogljivost tudi poskrbeti. Poleg dobre krme, je treba še dobre nege, zato je dela s konji veliko in konjar pač ne more šteti ur, ki jih prebije v hlevu. Zadruga je imela 5 konj, trije so bili na Repenjem. Potrebovali so jih za obdelavo zemljišča, v glavnem pa za prevoze. Slednje je bilo redno delo v zimskem času. Takrat so se zbrali furmani v skupine in tako družno šli na dolgo pot. In kot se spominja Štorgl je bilo mnogo težav, ker so bile včasih ceste polne snega, pa mrzlo je bilo in zgodaj je bilo treba na pot. Včasih pa so bile vožnje tudi blizu, kot takrat, ko je bilo treba les spraviti k parni žagi v Gornjem gradu. Tudi v Nazarje so veliko vozili. Najdaljša pa je bila pot do železniške postaje v Šmartnem ob Paki. Dan furmana je bil tako zelo dolg. Že prejšnji dan popoldne je bilo treba vozove naložiti, da bi zjutraj rano krenili na pot. Tako so tudi že popoldne pred vožnjo pripravili krmo za hlev, pa še tisto, ki so jo v vrečah nosili s seboj na pot. Največkrat je bilo treba že ob šestih popoldne leč, da se je lahko že ob 11 zvečer spet vstalo. Konjem je bilo treba dati krme in jedli so kake tri ure. Okoli druge ure zjutraj smo se pričeli zbirati, pravi Štorgl, že prej smo se namreč z ostalimi furmani dogovorili kdaj krenemo. Okoli šeste ure smo prišli do Mozirja, tam smo obstali in poskrbeli za krmljenje konj, pa seveda sami smo tudi kaj zaužili. V gostilni si tiste čase dobil le čaj, vse drugo smo nosili s seboj. Nadaljevali smo proti Paki, kjer smo bili ob osmih, včasih pa tudi šele ob devetih dopoldne. Seveda so tisti, ki so prej pripeljali na postajo bili pred nami in čakali smo, to pa je bilo najtežje. Seveda so les ročno razkladali in nakladali. Zato je vse delj trajalo. Med tem ko smo malo počili v kakšni gostilni, so konji spet dobili krmo. Nazaj grede smo spet krmili v Nazarjah in nadaljevali pot do doma. Okoli četrte ure popoldne smo bili spet doma.

Pozimi nas je pestil mraz, poleti pa vročina, tudi živali so trpele eno in drugo. Res pa je, da si moral imeti konje rad, potem je žival bila delavoljna. V zadrugi smo dobro krmili. No, in ko smo utrujeni prišli domov, je bilo treba urediti najprej živino, pripraviti krmo in šele nato je sledil počitek. Seveda pa smo v zadrugi s konji obdelovali tudi zemljišča. Imeli smo najnujnejše vprežne stroje, kot sejalnice in drugo.

Delo konjarjev je bilo težko, vendar trdi Štorgl, da bi še delal s konji, ti so namreč za lepo ravnanje zelo hvaležni in izkažejo lahko veliko naklonjenost človeku, ki je z njimi dober.

A. V.

Fortunat Štorgl (v sredini) z zadružno sejalnico leta 1961

Graničarji — čuvaji naših meja

(Eden od nagrajenih spisov ob prazniku JNA)

Doma sem v Matkovem kotu na kmetiji, tik ob državni meji. Zato je zelo blizu tudi karavla. V njej je kar precej vojakov.

So izredno disciplinirani. Tudi sama karavla z okolico je zelo lepa in urejena, saj je glede tega na prvem mestu v Sloveniji. Pa kako tudi ne. Imajo lepo igrišče, svoj ribnik, prašiče, vrt, zadnje čase pa razmišljajo že o gradnji hidroelektrarne. Skratka, izredno napredni in gospodarni so. To pa zato, ker imajo zelo dobrega vodnika, ki je vsem za zgled.

Življenje vojakov-graničarjev, ki so postali naši dobri znanci in prijatelji, pa je vse prej kot lahko. Ni pomembno, ali pada dež, sneg ali pa neusmiljeno pripeka sonce, vojaki so vedno na terenu. V določenem času morajo prehoditi tudi po trideset kilometrov, včasih pa še več. Ko se peljemo domov mimo patrulje, se mi iz dna srca zasmilijo. Verjetno pa se jim to sploh ne zdi tako hudo, saj vedo, zakaj ves ta red, strogost in napori.

Poznal sem nekega vojaka, ki se je pisal Nagoda, za šalo pa so ga vsi vojaki klicali JAGODA. Bil je čisto normalen, celo zelo prijazen, vendar malo počasnejšega mišljenja. Ko je bil še majhen, je v njegovi neposredni bližini udarila strela in so mu od tega ostale posledice. Zato bi lahko šel predčasno domov. Vendar je tudi on hotel biti enakovreden svojim tovarišem in izpolniti obveznosti do svoje domovine, zato je ostal do konca.

Naši vojaki tu v Logarski dolini imajo precej bolj naporno služenje vojaškega roka kot tisti, ki so v mestih. Toda to opravljajo s ponosom, saj vedo, da čuvajo mejo naše domovine.

Rok Suhodolnik
OŠ Luče ob Savinji

Pihalna godba za novo leto

Delavska godba na pihala občine Mozirje dejansko nadaljuje izročilo petih pihalnih skupin v dolini. Gre za godbenike Šmihela, ki so že pred prvo svetovno vojno pridno godli. Delavci nekdanjega veleposestva Marijingrad v Nazarjah so imeli prav imenitno godbo. Gornji grad je poznal Mestno godbo Gornji grad. Ljubno se je ponašalo z dobrim pihalnim orkestrom vse do druge vojne. Solčava je imela bolj skromen sestav godbenikov, vendar nastopali so. Sploh pa so bili posebno v okolici Ljubnega znani vaški godci.

Ko danes spremljamo težave naše edine godbe na pihala v občini se upravičeno vprašamo kako je nekoč bilo mogoče, da je v dolini igralo toliko godb, danes pa za eno komaj zmoremo pičla sredstva. Jasno je, da smo lahko za obstoj sedanje godbe hvaležni predvsem prizadevnosti godbenikov in najbolj kapelniku Francu Goljufu. Ob tem bi morali odkrito povedati, da je zaskrbljujoče tako malenkostno razumevanje za pihalno godbo v naši dolini. Ko pa je kakšna prireditev, potem se pa spomnimo na to, da bi bilo svečano, če bi igrali godbeniki na pihala.

Po desetih letih vztrajnega dela se je danes godba dobro usposobila in tudi za silo opremila. V njej delujejo delavci in dijaki, kar daje upe, da bo tudi v naprej delovala, pa saj so pridni mladi godbeniki, ki se pri naši glasbeni šoli usposabljajo za igranje v orkestru.

Ta uvod je bil potreben, saj mnogo ljudi v dolini ne pozna težave s katerimi se srečuje naša godba na pihala. In zato je razveseljivo, da nas je ob koncu leta 1986 razveselila z novoletnim koncertom v dvorani nazarskega delavskega doma.

Ljudje radi poslušajo pihalne godbe in tudi tokrat so z veseljem prišli in prisluhnili zahtevnemu programu. Za tako raznolik in tudi zelo težek program je bilo treba veliko vaj. Godbeniki so vključili v spored skladatelje: Marina, Čajkovskega, Hugensa, Pendersa, Valtersa, Simonitija, Markoviča, in druge. Poslušalci so hvaležno sprejemali igrane skladbe. Brez dvoma gre za velik dosežek domače godbe in njenih glasbenikov.

V Lučah tudi poslej pridni

Novi svet krajevne skupnosti se je sestal na prvi seji, vodi ga tudi sicer prizadevni Toni Breznik, mlajši. Predsednik skupščine KS Luče pa je Franc Breznik. Ko so pretresali naloge, ki stoje pred svetom za prihodno obdobje, so sklenili v prvi vrsti uresničiti tiste, ki so vezane na sredstva iz samoprispevka občanov. Tu gre predvsem za cesto Duplje in TV pretvornik Podvolovljek II.

Pred nedavnim so pripravili srečanje s starejšimi občani v domači šoli. Zelo dobro je uspelo. Treba je izreči zahvalo kuharicam šole za dobrohrano, tovarišicam in sodelujočim pa za dober in pester spored kulturnega dela srečanja.

Pohvaliti velja tudi zamisel sveta KS, da se sredstva namenjena novoletnim čestitkam namenijo skladu za izgradnjo celjske bolnišnice.

»Društvo upokojencev Mozirje želi obvestiti člane, da nujno potrebujemo za nošenje društvenega prapora — primernega upokojenca. Dosedanji dolgoletni praporščak, ki je doslej z vso odgovornostjo vršil sprejeto funkcijo, se je, žal, zaradi bolezni pa tudi starosti tej nalogi odpovedal.

Tistega upokojenca iz Mozirja ali bližnje okolice, ki bi naši potrebi hotel prisluhniti, prosimo, če bi se zglasil čimpreje v naši pisarni, da bi se dogovorili o obojestranskih pogojih.

Petru URBANCU iz Lok pa se prisrčno zahvaljujemo za njegovo vestno sodelovanje.«

O preteklosti zadružništva

Naša zadruga je sklenila poskrbeti za zapis o razvoju zadružništva v dolini. Da bi zajeli kar največ zanesljivih podatkov, je vodstvo zadruge s posebnim pismom zaprosilo nekatere nekdanje zadružne delavce za sodelovanje. Treba je vedeti, da so arhivi iz doline uničeni oziroma so bili odnešeni, skratka, zelo malo je takih virov, ki bi jih pisec zapisa lahko uporabil.

Kot dosedaj že večkrat, so tudi tokrat ljudje pripravljeni pomagati po svojih močeh. Tako je uspelo kar na začetku dela zbrati nekatere zanesljive podatke in listine, ki pričajo o tem, da so ljudje v naši dolini že od nekdaj bili napredni gospodarji in kot taki so iskali izhod iz gospodarskih težav, ki so nastajale skozi čas, prav v združevanju. Lahko trdimo, da so pri tem prisluhnili napredku ostalega sveta in se za napredek usposabljali. Kar precejšnje število mladih kmečkih fantov je bilo v zadružni šoli v Ljubljani. Eni so izkoristili zimski čas za izobraževanje, obiskovali so tečaje, drugi pa so se vpisali v to znano šolo in postali potem doma dobri gospodarji v hranilnicah in raznih zadrugah.

Lahko bi kot neko posebnost orisali razmere v Solčavi. Ta kraj je bil do izgradnje cestne povezave z dolino dejansko odrezan od naravnega in gospodarskega zaledja. Zato ni čudno, da so se navezovali v vseh pogledih s sosednjo Železno kaplo. Tako so ob pomoči dr. J. Frischaufa že leta 1897 pričeli s pobudo za cesto v Železno kaplo. Celo trasirali so jo že. Žal pa do gradnje ni prišlo. Zelo so si prizadevali, da bi dobili cestno povezavo z Lučami in naprej z dolino. Leta 1892 so se obrnili na vse pristojne za pomoč. K uspehu pa je, kot piše znani kronist iz Solčave Valent Vider v svoji knjigi Solčava, stran 29, pripomogla živinorejska razstava tega leta v Solčavi, katere so se udeležili vidni predstavniki takratnih oblasti, med njimi tudi deželni glavar grof Attems. Tako so v 102 dneh naredili cesto in jo 1894. leta predali prometu. To je dejansko pomenilo pot v svet za kraj, ki je zemljepisno »nekje v kotu«.

Za ta predel je bilo značilno že od nekdaj redka poseljenost. Kmetije so visoko in daleč druga od druge. Če si predstavljamo, da takrat ni bilo niti časopisov, ki bi jih množično ljudje naročali, pa tudi radia in televizije ne. Zato so se ljudje morali na druge načine povezovati in družiti. Poleg gospodarske nuje, je bila tudi osamljenost tista, ki je spodbujala k ustanavljanju raznih društev, in drugih združenj.

Da je pašništvo pomenilo kmetom veliko, priča močna dejavnost Pašniške in bikorejske zadruge v Solčavi. Po prvi svetovni vojni so imeli Kmetijsko nakupovalno in prodajno zadrugo, že leta 1921 pa so ustanovili svojo hranilnico. In kot je zapisano, si je ta morala šele pridobiti zaupanje ljudi. Da je bila povezanost v ljudeh zakoreninjena, priča tudi hudo obdobje po požigu Solčave, ko so z združenimi močmi prebredli najhujše težave in takoj po vojni s svojo obnovitveno zadrugo poskrbeli za obnovo domačij. Spet so pri tem delu imeli glavno besedo nekdanji zadružniki, ki so z nepopisno voljo reševali tegobe ljudi v kraju in okolici.

Kot vse kaže, bo mogoče v zapisu o zadružništvu orisati marsikatere dogodke, ki so že iztrgani iz spomina ljudi, so pa bili zelo pomembni za gospodarsko uveljavitev naših ljudi. In ker želimo ohraniti preteklost prihodnosti, je prav, da čimveč ljudi sodeluje pri zbiranju gradiva.

A. V.

Pletilstvo iz roda v rod

V Bočni je zasebnik, ki se ukvarja s pletilstvom, uredil je v zadnjem času delovne prostore, posodobil opremo in zato izdeluje kakovostne izdelke, ti so na trgu zelo iskani. Radi bi ga tokrat predstavili!

Vojko Slapnik je prijazno odgovarjal na naša vprašanja. Povedal je, da je že njegova mati Amalija pričela leta 1931 plesti. Te obrti se je naučila v Kamniku in kmalu je postala kot pletilja znana. Lahko bi rekli, da je hišno obrt nadaljeval in razvil Vojko Slapnik, ki je vedel, da brez sodobnega znanja ne more uspešno poslovati. Zato je napotil svojega sina Igorja v srednjo tekstilno šolo v Kranj in njegovo znanje pomeni skupnemu delu sina in očeta dobre poslovne, pa tudi delovne uspehe.

Že prvi pogled v delovni prostor pove, da gre za sodobno in skrbno usmerjano proizvodnjo. Avtomatsko krmiljeni pletilni stroji omogočajo izdelke, ki jih danes zelo zahtevno tržišče išče. Seveda pa je za pravilno izkoriščanje strojne opreme potrebno znanje, treba je stroko dobro poznati. Zato je delitev dela, kot ga poznata Slapnika ustrezna. Tako skrbi sin za to da proizvodnja sledi zahtevam naročnikov, oče pa poleg vsega dobro pozna trg. Takšno dopolnjevanje je potem celota, ki jamči uspeh.

Zanimivo je bilo poslušati sina Igorja, ki je pojasnjeval pripravo programov za posamične izdelke. Gre za programiranje avtomatov, ki potem poskrbe, da so vzorci pletenin po želji naročnikov. Sogovornik poudarja zahtevnost tega dela, seveda pa pripomni, da mu vsega potrebnega znanja ni dala šola, iskal ga je v praksi doma in v tujini. Vzorci so pač zelo pomembni, saj naročnik vztraja pri svojem zahtevku, denimo Elan, za katerega Slapnika veliko delata, želi imeti svoj znak v določeni podobi in tu mora biti vse natančno po predlogi, ki jo izdelajo oblikovalci naročnika. Tako je tudi pri Topru, ki ima podobne zahteve. Kako dolgo rabi človek, da je temu delu kos, smo se zanimali. Igor odgovori, da je treba kar nekaj let, da je človek sposoben samostojnega dela na programiranju.

Poslovno pa so seveda zanimive le velike serije izdelkov, to pa pomeni sodelovanje z velikimi firmami, kar pa je spet obveza za vrhunsko kakovost. Nihanja pri tem ne more biti, saj so naročniki zelo občutljivi, posebno taki, ki se z izdelki vključujejo v izvoz. Zato je potrebno biti na tekočem v stroki in tehniki.

Pletilstvo Slapnik zaposluje v Bočni sedem žensk, saj je v hiši poleg pletilnih strojev še krojačnica, kjer krojijo končne izdelke.

Zadruga je v Mozirju odprla prenovljeno trgovino »Diskont« in tako zapolnila vrzel v trgovski ponudbi kraja

V KS Ljubno načrtujejo

Novoizvoljeni svet krajevne skupnosti Ljubno je na prvi seji pretresel naloge za leto 1987. In kot nam je povedal predsednik sveta Rajko Pintar, je ta organ zelo posrečeno sestavljen, kar je jamstvo, da bo tudi uspešen. Imenovali so komisije za posamezna področja dela in tudi te so, kot meni Rajko Pintar, zelo obetavne glede na sestavo.

Predstoji obilica dela, saj so naloge obvezujoče. Tako morajo dokončati mrliško vežico. V kraju pa jih čaka velika naloga, namreč prenova prosvetnega doma. To je vendarle središče dogajanja na Ljubnem in kraj kot je Ljubno zasluži urejene razmere za kulturno delovanje in seveda za nudenje vsaj skromnih možnosti, da bo tudi krajan tod deležen kulturne ponudbe. Med nujne naloge šteje tudi posodobitev ceste proti Rastkam. Za prosvetni dom bodo primaknili nekaj lastnih sredstev, ki so jih »prislužili« na flosarskem balu, nekaj pričakujejo od Kulturne skupnosti, nadejajo pa se tudi razumevanja krajanov. Glede ceste pa se zavedajo, da bo to velik zalogaj in da brez širše pomoči ne bo šlo. Dalje imajo namen zagotoviti dovolj pitne vode v Savini, tu bo pomagalo tudi Kovinarstvo.

Seveda so za naloge, ki jih načrtuje krajevna skupnost potrebna sredstva, lahko trdimo, da so zagotovljena le tista iz samoprispevka, zato smatra svet KS Ljubno, da bi ne kazalo zavajati ljudi z raznimi obljubami, ki bi jih potem ne mogli uresničiti in prav zato skušajo biti pri načrtovanju zelo stvarni. Vendar se da z dobro voljo premagati velike prepreke, to so prav na Ljubnem že večkrat dokazali! Kot primer je Rajko Pintar navedel gasilce v Radmirju, ki s skromnimi sredstvi dosegajo zavidljive uspehe. Vidni so tako pri prenovi nekdanje šole, kot tudi pri urejanju okolja. Pri gasilcih bi si na sploh kazalo poiskati vzornike!

Učenci — vozači

Na Ljubnem šolajo kar 60% takih učencev, ki jih v šolo prevažajo z lastnimi prevoznimi sredstvi. Zanimalo nas je ako ti učenci dosegajo slabše učne uspehe.

Jože Prislan, ravnatelj Osnovne šole Šlandrove brigade nam je pojasnil kako urejajo prihajanje in odhajanje učencev na Ljubno oziroma v šolo in nazaj domov. Po ukinitvi podružničnih šol v Radmirju in v Rastkah, to je bilo leta 1975, so obljubili staršem, da bodo poslej otroke od prvega razreda dalje vozili z avtobusi v šolo in nazaj. Da so šoli ukinili, je narekovalo malo število otrok v Rastkah in dotrajana stavba nekdanjega prosvetnega doma, v katerem je bila šola v Radmirju.

Danes se šola na ljubenski šoli 275 otrok in kot rečeno 60% teh se vozi. Drugje v dolini ne vozijo v osrednje šole otrok nižjih razredov, na Ljubnem pa je tudi to potrebno. In zaradi narave pouka je potrebno nekatere smeri prevoziti večkrat dnevno, to pa zato, da bi otroci ne čakali predolgo v šoli na vrnitev domov. Vse težave povzroča utesnjenost, saj primanjkujejo 4 učilnice, da bi zmogli pouk v eni izmeni. Seveda je lažje usmerjati vožnje, ker imajo svoja prevozna sredstva. To ne bi šlo, če bi imeli najetega prevoznika. Šolski avtobus ima 33 sedežev, kombibus pa 7. Prav te dni so dobili nov avtobus, ki so ga omogočila sredstva izobraževalne skupnosti, lastna in sredstva iz posojila. Ta avtobus naj nadomesti starega, ki je že dotrajan. Da prevozna sredstva zelo trpijo po slabih cestah, je na dlani. Vozijo pa v eno smer 12 km, v drugo pa 4 km daleč.

Da bi vožnja v šolo in nazaj kaj bistveno vplivala na učni uspeh ni mogoče trditi, prej bi lahko rekli, da ni razlike med vozači in tistimi, ki se ne vozijo. Dodatne težave so z otroci, ki so iz oddaljenih predelov, pa jim je treba v šolskem času, ko ni mogoč prevoz, poskrbeti bivanje pri ljubenskih družinah. Pa tudi to uspejo urediti.

Ljubenska šola je bila prva urejena iz sredstev samoprispevka, vendar je danes kot že rečeno pretesna. Poleg učilnic bi šola potrebovala še prostor za šolsko knjižnico, imajo namreč preko 8000 knjig pa jih hranijo kar v razredih. To je seveda cokla za večjo bralno vnemo, pa tudi sicer je izposoja knjig otežkočena. V šolski zgradbi gostijo še otroški vrtec, ki pa je tudi zelo na tesnem, 40 otrok se stiska in nima ustreznih pogojev za dobro in smotrno bivanje.

Delovni prostor v pletilskem obratu Slapnik v Bočni

Čas kulturnih prireditev

Pred letošnjimi prireditvami v počastitev slovenskega kulturnega praznika smo se pogovarjali s predsednico Zveze kulturnih organizacij v naši občini, Jožico Purnat. Želeli smo zvedeti kaj več o tem kako delajo naša prosvetna društva in kaj pripravljajo.

V občini deluje 10 prosvetnih društev, 4 šolska kulturna društva in godba na pihala. Seveda pa povsod delo ni enako prizadevno. Treba je povedati, da društvo v Šmartnem še sploh ni ustanovljeno, da je delo v nekdaj dobrem društvu na Rečici zamrlo, podobno je tudi v Lučah, kjer deluje le pevski zbor. Res je, da povsod niso zadovoljivi pogoji za delo, res pa je tudi, da manjka prizadevnih ljudi, ki bi se kulturnemu delu bolj posvetili, čeprav je takih, ki bi to lahko, v vsakem kraju nekaj. Je pa na sploh danes tako, da se ljubitelji ne vrednotijo dovolj, pa tudi kulturi je premalo naklonjen čas, v katerem živimo. Seveda je to le borno opravičilo, v težkih ekonomskih okoliščinah bi morali bogato kulturno živeti, kajti prav omika združuje ljudi in jih razvedri. O tem pa preveč govorimo tisti, ki že tako vsako prosto minuto posvetimo delu v društvih, zato vzbuja vse to le občutek nemoči...

Kot vse kaže, bo tudi letos razpored prireditev skozi več tednov (od 7. 2. do 8. 3.) tako ne bo preveč predstav hkrati, kar povzroča slabo udeležbo oziroma obisk. Tako so lanske izkušnje glede obiska žalostne. Ljudje vse premalo cenijo naporno delo ljubiteljev, ki morajo prenekatero uro zmrzovati na odrih in vaditi v slabo ogrevanih prostorih. Za vso požrtvovalnost bi zato lahko vsaj predstave množičneje obiskovali. To željo je posebej izrazila Jožica Purnat in mi se ji pridružujemo!

Seveda pa je letos pričakovati nekaj manj aktivnosti, ker dvoje društev nima prilike vaditi zaradi prenove prostorov. To je PD Gornji grad in PD Ljubno. Prav pa bi bilo, da bi zato druga društva nudila več programa.

Kaj meni Jožica Purnat o potrebah po kulturi v naši občini? Vsekakor smo v naših pogojih za marsikaj prikrajšani. Mislim tu na kulturna doživetja. Smo nekje na robu Slovenije in sem seže le redko kakšna veja osrednje kulture. Ja, lahko rečemo, da jo je v središčih preveč, torej ponudba je tam tako bogata, da bi si človek želel nekaj tega viška pri nas. Lahko rečemo, da naši ljudje radi poslušajo lepo petje, lepo igranje godbe, kakšno zanimivo igro in še bi lahko naštevali. Le to je narobe, da najraje gledajo domačo skupino, ko pa pride enakovredna gostovati, pa so dvorane često prazne. To seveda ni prav! Glede tega bi morali res kaj več storiti v samih društvih. Brez dvoma pa je naš človek prav tako potreben kakšnega kulturnega dogodka kot tisti v središčih.

Kako pa zahtevnost domačega občinstva? Res je, da se je raven zahtevnosti zvišala, saj ljudje gledajo preko ekranov marsikatero prireditev. Tako o ravni, na kateri se prireditve pripravijo, veliko vedo, vendar pa je pri tem treba razlikovati poklicne skupine od ljubiteljskih. S tem seveda ne trdim, da je treba vsako kakovost sprejeti, ne, truditi se je treba za sodobno kakovost, žal pa je pri tem težava z vodstvenim kadrom, tega namreč pri nas zelo primanjkuje, pa ne da bi ne bilo ustreznih ljudi, le ljubi se marsikomu ne. ZKO si prizadeva dodatno izobraževati mlade ljubitelje, žal pa je to spet povezano z odsotnostjo v delovni organizaciji, tu se največkrat zaplete.

Da bi ZKO lahko bolje povezovala društva, bo v kratkem prevzela delo tajnika poklicno izkušena kulturna delavka. Če bo več osebnega stika med ljudmi v društvih in občinsko zvezo, potem je upati, da bo s skupnimi močmi mogoče marsikaj urediti v dobro napredka kulturne dejavnosti v dolini.

Zveza kulturnih organizacij naproša vse občane, da z obiskom prireditev v času praznovanja slovenskega kulturnega praznika nagradijo nastopajoče ljubitelje. To je najlepše plačilo za trud in ljubezen do pesmi in našega narodnega izročila.

Andi '87

Alpinizem je šport, ki te prevzame kot mamilo. Ko ga enkrat okusiš, ne moreš več iz njega. Neznana sila te vleče vse više in više v vse težje stene. Ko enkrat osvojiš stene naših vrhov, te pot popelje v Centralne Alpe, v Francijo in Švico in kmalu spoznaš, da ti tudi to ni dovolj. Začenjaš se ozirati v mogočna gorstva centralne Azije ali prek oceana, kjer te vleče najdaljše in najlepše gorstvo naše zemlje — ANDI. To je med drugim tudi glavni vzrok odločitve Zgornjesavinjske alpinistične sekcije.

Naša sekcija je že organizirala odpravo v tuje gorstvo. To je bila leta 1984 Grönlandija. Odprava je dobro uspela in tako upamo, da bo tudi druga. Mnogi naši člani zadnje čase dosegajo izjemne rezultate v naših stenah in tudi drugje, tako smo nedavno prišli do sklepa, da organiziramo odpravo v Ande.

Andi — mogočno gorovje, hrbtenica obeh Amerik, ena najlepših in najdaljša gorska veriga na svetu. Po višini pa jo presegajo samo centralnoazijska gorstva. Od Aljaske prek ekvatorja do Ognjene zemlje se razteza nepretrgana veriga vrhov, ki mnogokrat preseže višino 5000 in celo 6000 metrov. Dokončnega cilja še sedaj nimamo, ker je to pač vse odvisno od cenejše variante prevoza.

Odprava, ki naj bi predvidoma odšla na pot konec meseca maja tega leta in se vrnila v začetku meseca julija bo štela šest do osem članov. Pretežni del sredstev bomo člani odprave prispevali sami. Del tega si bomo prislužili z delovnimi akcijami in z veselico, ki bi naj bila februarja. Upamo pa, da nam bodo na pomoč priskočile tudi delovne organizacije iz naše doline, saj je zaradi velike oddaljenosti in težavne dostopnosti potrebno ogromno denarja. Trdo delamo na tem z željo, da se po petih tednih bivanja v Andih vrnemo nazaj s primernimi alpinističnimi rezultati.

MIJA ŠTORGELJ

Turistično društvo Rečica ob Savinji daje namesto venca za pokojnega Celinšek Jožeta 20.000 din Rdečemu križu Mozirje za humanitarne namene.

MERCATOR
ZGORNJESAVINJSKA KZ MOZIRJE
TOZD TRGOVINA GOSTINSTVO MOZIRJE

Komisija za delovna razmerja
in osebni dohodek

objavlja
prosta dela in naloge

v DE GOSTINSTVO:
KUHAR za gostilno »Menina« v Gornjem gradu
KUHAR — NATAKAR za gostilno »Menina« Gornji grad
KUHAR — NATAKAR za bife — kegljišče v Mozirju
KUHAR — natakar za gostilno v Šmihelu
SNAŽILKA — perica za bife — kegljišče v Mozirju
in začasno prosta dela in naloge za nadomestitev delavk na porodniškem dopustu:
KUHAR — NATAKAR v gostilni »Kmet« v Lučah
NATAKAR za bife na Ljubnem.

V DE TRGOVINA:
potrebujemo tri PRODAJALCE za določen čas za nadomeščanje delavk na porodniškem dopustu v poslovalnicah v Solčavi, Šmartnem ob Dreti in prodajalca za nadomeščanje.

POGOJI ZA ZASEDBO DEL SO:

— splošni,
— posebni:
— za gostinske delavce poklicna šola ustrezne stroke ali z delom pridobljena delovna zmožnost za gostinski poklic,
— za snažilko — perico nekvalificirana delavka s primernimi delovnimi navadami,
— za prodajalce dokončana poklicna šola, prednost bodo imeli prodajalci mešane stroke.

Poskusno delo za gostinske in trgovske delavce bo trajalo dva meseca, za snažilko — perico en mesec.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev zbira kadrovska služba zadruge do 31. januarja 1987.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 10 dni po poteku roka za prijavo.

Otroški dodatek

Obveščamo vse občane, ki prejemajo družbeno pomoč otrokom, da morajo kot vsako leto, tudi letos, predložiti predpisan obrazec SPN-2 za nadaljevanje upravičenosti do otroškega dodatka.

ROK ZA ODDAJO OBRAZCA v krajevni skupnosti ali organizaciji združenega dela je 15. FEBRUAR 1987, sicer preneha pravica do družbene pomoči s 1. majem 1987.

DELAVCI vlagajo obrazce v organizaciji združenega dela, kjer so zaposleni.

UPOKOJENCI podpisane obrazce, ki so jih prejeli po pošti oddajo v svoji krajevni skupnosti, kjer jih bo obravnavala komisija za socialnovarstvena vprašanja.

Isto velja za vse KMEČKE upravičence in druge občane. Le-ti dobijo obrazce SPN-2 v pisarni krajevne skupnosti.

Pri tem želimo opozoriti, da vloge za otroški dodatek NI POTREBNO nositi na Upravo za družbene prihodke skupščine občine Mozirje v potrditev, ker naša služba razpolaga s podatki o katastrskem dohodku. Prav tako vodi služba evidenco o izplačanih pokojninah v preteklem letu in drugih evidentiranih dohodkih pri ZKZ Mozirje in Gozdnem gospodarstvu. Navesti pa je potrebno vse druge spremembe v zvezi z šolanjem otrok, oziroma varstvu v vrtcu, novorojenih otrocih, zaposlitvah otrok, štipendijah in druge oblike, ki vplivajo na socialni položaj družine.

Če menite, da je vaša družina SOCIALNO OGROŽENA, ali če s svojim delom, kljub izkazanemu dohodku, svoji družini ne morete zagotoviti socialne varnosti, imate pravico vložiti zahtevek za družbeno pomoč otrokom iz solidarno združenih sredstev pri Skupnosti otroškega varstva Mozirje, kot smo vam opisali zgoraj.

Obvestilo

Občane obveščamo, da bo služba pravne pomoči za občane od 1. 2. 1987 dalje organizirana v prostorih Občinskega sodnika za prekrške Mozirje vsak PONEDELJEK od 15. do 17. ure.

ANTON IRMANČNIK

Pohod »Po poteh XIV. divizije« bo v četrtek, petek in soboto, 12., 13. in 14. februarja 1987.
Prijavite se lahko na OK ZSMS Mozirje (tel. 831-577) ali pri predsedniku OO ZSMS.
Na svidenje na pohodu!

Izražam hvaležnost...

Brigita Miklavc iz Gornjega grada se zahvaljuje gasilcem, krajanom in delovnim organizacijam za pomoč ob požaru v stanovanju, ki je sicer povzročil večjo gmotno škodo, k sreči pa ne človeških žrtev. Hitra pomoč je ublažila posledice požara in preprečila še večjo škodo.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MOZIRJE

Na podlagi 13. člena pravilnika o pogojih in merilih za delno nadomeščanje stanarin imetnikom stanovanjske pravice na območju občine Mozirje, se razpisuje

NATEČAJ
o zbiranju vlog — zahtevkov za delno nadomeščanje stanarin v letu 1987

Upravičenci do delne nadomestitve stanarine so imetniki stanovanjske pravice na družbenih stanovanjih, ki izpolnjujejo splošne pogoje ter osnove in merila po pravilniku o pogojih in merilih za delno nadomeščanje stanarin imetnikom stanovanjske pravice na območju občine Mozirje.
Delna nadomestitev stanarine temelji na socialnih razmerah družine in je odvisna:
— od števila družinskih članov;
— od stvarnega mesečnega dohodka na družinskega člana v minulem letu;
— od višine stanarine izražene v deležu od dohodka družine.
Delno nadomestitev stanarine lahko upravičenec prejema le za standardno stanovanje, ki na število družinskih članov ne presega dogovorjenih normativov.
Imetnik stanovanjske pravice je upravičen do delne nadomestitve stanarine, če je višina stanarine, ki jo plačuje, višja od ugotovljene znosne stanarine.
Znosna stanarina izraža družbeno sprejemljivo obremenitev družine in se določi v odstotkih od stvarnega mesečnega dohodka na družinskega člana posameznega tipa družin, doseženega v minulem letu in znaša:

Tip družine (število članov)	znosna stanarina (% od stvarnega mesečnega dohodka na člana družine)
1	6,8
2	3,00
3	1,53
4	1,00
5	0,64
6	0,52
7 in več	0,33

Skupen stvarni mesečni družinski dohodek upravičenca in njegove družine ne sme presegati dogovorjeno raven socialne varnosti, ki je izražena v odstotkih od poprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka v SRS.
Upravičenci do delne nadomestitve stanarine vložijo zahtevek za delno nadomestitev stanarine do vključno 15. 2. 1987 na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Mozirje — odboru za solidarnostne in upokojenske zadeve in sicer:
— upravičenci, ki so v preteklem letu že prejemali delno nadomestitev stanarine na **obrazcu SPN-2 (Obr. 8,70)**
— upravičenci, ki doslej še niso prejemali delne nadomestitve stanarine na **obrazcu SPN-1 (Obr. 8,40)**.
Navedeni obrazci se lahko dobijo v knjigarnah in v strokovni službi za SSS občine Mozirje, kjer lahko interesenti dobijo vsa podrobnejša navodila.

MERCATOR — ZKZ MOZIRJE
TOZD TRGOVINA IN GOSTINSTVO
BLAGOVNICA
LJUBNO OB SAVINJI

sporoča cenjenim kupcem, da jim v času od 15. 1. do 15. 2. 1987 nudi izredno ugoden nakup z možnostjo plačila v 6 mesečnih obrokih brez obresti:
— pohištvo
— bela tehnika
— kolesa
— motorna kolesa
— talne obloge

Gorenje
— GLIN Lesna industrija NAZARJE
DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE

objavlja
prosta dela in naloge

»ADMINISTRATOR II«
— v splošnem sektorju

Pogoji:
— V. stopnja upravno-administrativne smeri
— eno leto delovnih izkušenj
Kandidate prosimo, da pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev za objavljena dela in naloge v 8 dneh po objavi na naslov: Gorenje GLIN Nazarje, Kadrovski sektor, 63331 Nazarje.

Nadomestilo za gotovinska vplačila občanov pri blagajni banke za UDS

Od 1. 1. 1987 dalje banka zaračunava pri vplačilih uporabnikom družbenih sredstev nadomestilo za vsako položnico v višini 1%, s tem, da je znesek minimalnega nadomestila 20.— din, znesek maksimalnega nadomestila pa 1.000.— din.
Navedeno nadomestilo pa se ne uporablja:
— pri vplačilih v dobro računa za humanitarne namene (Rdeči križ, elementarne nezgode itd.)
— pri vplačilih v dobro računov, ki se vodijo pri temeljnih bankah, združenih v Ljubljansko banko Združeno banko
— pri vplačilih, ki se po medbančnem sporazumu ne zaračunavajo.

Nesrečna smrt v Dobletini

V noči od 6. na 7. januar 1987 je v Dobletini v svoji hiši tragično preminul Dani Berložnik, vodja oddelka za preskrbo z mesom v mozirski blagovnici. Star je bil komaj 32 let in zapušča ženo z otrokom. Kot kaže gre za nesrečo pri kateri se je pokojni zastrupil in umrl. Svojci so bili deležni velike pomoči s strani kolektiva Savinje v Mozirju in se za razumevanje lepo zahvaljujejo.

Društvo upokojencev Ljubno proda po ugodni ceni novo akumulacijsko peč. Pojasnila Jože Naraločnik, pekarna Ljubno.

Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo
Personalna uprava

razpisuje natečaj

za sprejem kandidatov za učence Splošnih srednjih vojaških šol, gojence srednjih vojaških šol, rodov in služb in učence Šole za strokovne delavce v vojaško-tehničnih poklicih v letu 1987.

SPLOŠNE SREDNJE VOJAŠKE ŠOLE:
— Letalska Splošna srednja vojaška šola »Maršal Tito« v Mostarju
— Splošna srednja vojaška šola »Bratstvo-enotnost« v Beogradu
— Splošna srednja vojaška šola »Ivo Lola Ribar« v Zagrebu
— Splošna srednja vojaška šola »Franc Rozman Stane« v Ljubljani
(samo za kandidate iz območja SR Slovenije)
V naštete šole je možen vpis v prvi, drugi in tretji letnik.
Po končanem štiriletnem šolanju nadaljujejo gojenci šolanje na eni izmed vojaških akademij.

SREDNJE VOJAŠKE ŠOLE:
— Srednja vojaška šola kopenske vojske v Sarajevu.
— Tehnična srednja vojaška šola kopenske vojske v Zagrebu
— Letalsko-tehnična srednja vojaška šola v Rajlovcu pri Sarajevu
— Mornariško-tehnična srednja vojaška šola v Splitu
— Intendantska srednja vojaška šola v Sarajevu
— Sanitetna srednja vojaška šola v Novem Sadu (medicinska smer).
V navedene šole je možen vpis v prvi in tretji razred. Po končanem štiriletnem šolanju gojenci takoj nastopijo službo v JLA.

KAKŠNI SO POGOJI ZA SPREJEM:
Na natečaj se lahko prijavijo fantje, drž. SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje zahteve:
— da obiskujejo osmi razred osnovne šole katero bodo zaključili v letu 1987
— da so zdravi in sposobni, kar bo ugotovila vojaška zdravniška komisija
— da niso bili sodno kaznovani in da proti njim ne teče kazenski postopek
— da imajo soglasje staršev ali skrbnikov
— da so rojeni leta 1971 ali kasneje.

KAKO SE PRIJAVITE:
Kandidati, ki se želijo priglasiti na ta razpis naj se zglasijo pri Občinskem oddelku za ljudsko obrambo Mozirje.

NATEČAJ VELJA DO KONCA MARCA 1987.

ODDELEK ZA LJUDSKO OBRAMBO
SO MOZIRJE

ALARMNI ZNAKI — POSTOPKI OBČANOV

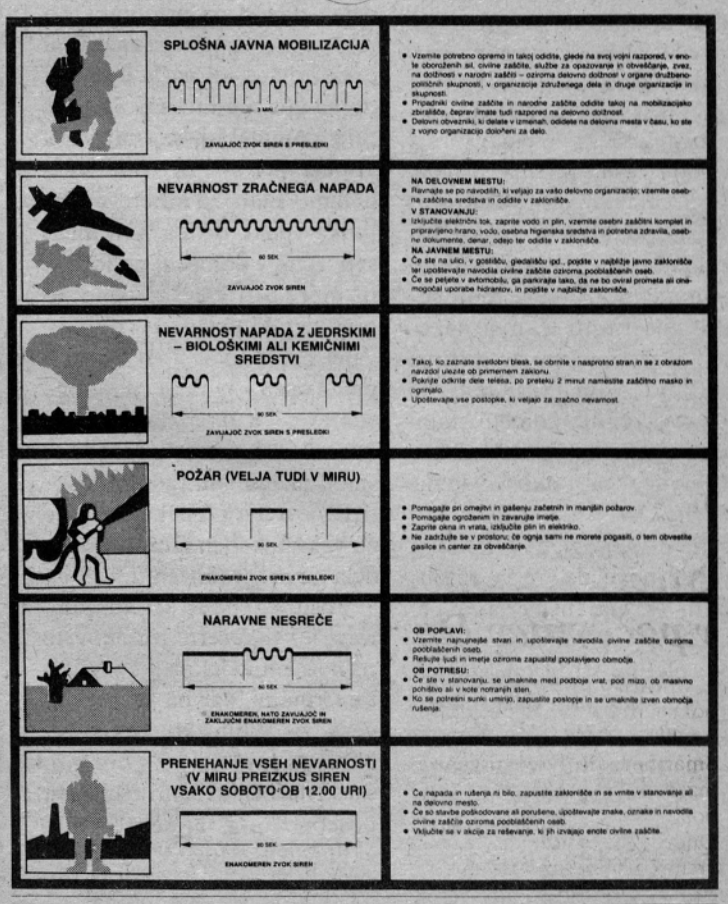

CENTER ZA OBVEŠČANJE	985 (po 1. 1. 1987)
MILICA	92
GASILCI	93
REŠEVALCI	94

Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo je poleg že obstoječih alarmnih znakov predpisal še znak za splošno javno mobilizacijo. Republiški sekretariat za ljudsko obrambo je v zvezi s tem dopolnilom natisnil nov, enoten pregled alarmnih znakov v barvah za celo Slovenijo.

Razstava, ki jo velja videti

V času kulturnih prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika bo mozirska galerija pripravila razstavo znanega in čislanega slikarja, rojaka Frana Tratnika. Že sedaj na to priliko posebej opozarjamo!

FRAN TRATNIK se je rodil 11. junija 1881 v Potoku ob Dreti v Savinjski dolini. Tratnikovi, po domače »Vnukovi«, so bili nekoč veljavna kmečka hiša. Toda prišle so stiske in nekaj časa so se preživljali z malodonosnim lončarstvom, ki ga je Tratnikov podjetni oče pozneje zamenjal s »flosarstvom«.

Fran, ki je bil po vrsti peti otrok, je že zelo zgodaj pokazal izrazit smisel za risanje. Ko mu je bilo 15 let je z veliko radovednostjo opazoval slikarja-obrtnika Gosarja iz Celja, kako je poslikaval farno cerkev v Rečici. Sam pa se je umetniško udejstvoval kar na šolski tabli, kjer je narisal prehod Izraelcev preko Rdečega morja in karikiral učitelja Žagarja kot zaostalega Izraelca v morju. Ta risba je bila usodna za Tratnikovo nadaljnjo življenjsko pot.

Prvi pouk je dobil pri slikarju Gosarju v Celju, ki je po dogovoru z očetom, komaj sedemnajstletnega mladeniča odpeljal na Dunaj. Od tam pa je mladi Fran, željan umetniškega študija in izobraževanja, odšel v Prago, kjer je bil kmalu sprejet na akademijo.

Zaradi težkih gmotnih razmer ni zmogel končati šolanja v Pragi, zato se je s finančno podporo iz Celja vpisal na dunajsko akademijo. Končno se je odločil še za študij slikarstva v Münchnu, kjer je sodeloval kot ilustrator pri literarno-satiričnih listih. To je bil čas, ko so se v tujini šolali naši literati in likovniki: Cankar, Župančič, Gaspari, Birolla, Ažbe, Meštrović in drugi, s katerimi se je Tratnik večkrat srečaval. Leta 1912 se je naselil v Biljah pri Gorici, kjer je upodabljal težko življenje goriškega kmeta. Ob izbruhu I. svetovne vojne je pribežal v Ljubljano. Tu je že imel navezane stike z Jakopičem, Vladimirjem Levstikom in drugimi. Ker je bil bister, razumen in razgledan poznavalec likovne umetnosti, mu je bilo kmalu zaupano mesto umetnostnega svetovalca pri Pokrajinski upravi v Ljubljani. Kasneje pa je bil, zaradi dobrega poznavanja tehnologije slikarstva, sprejet za restavratorja v Narodnem muzeju, kjer je zaključil »uradniški« del svoje kariere.

Tratnik je bil priznan ilustrator, duhovit sodelavec znanih dunajskih, praških in münchenskih listov. Bil je odličen risar in slikar oljnih podob. Ustvaril je celo vrsto risb, ki z največjo prizadetostjo izpovedujejo človekovo trpljenje, ki ga prinašajo revščina, bolezen, vojna, pohabljenost, zatiranje svobode, težaško delo in krivice. Z isto mero občutljivosti za vsebinski izraz in globlji, skoraj simboličen pomen je interpretiral tudi portretne in figuralne kompozicije, med katerimi so nekatere prave mojstrovine med zakladi slovenske likovne umetnosti. Poleg slikarskega opusa je ohranjena cela vrsta Tratnikovih aforizmov, v katerih se odražajo razpoloženja tedanjega časa in slikarjeva lastna doživetja.

Leta 1951 je bila v Ljubljani retrospektivna razstava ob umetnikovi 70-letnici rojstva. Leto dni kasneje je izšla njegova monografija izpod peresa Zorana Kržišnika.

Umrl je 10. aprila 1957 v Ljubljani.

JLA – čuvaj miru

Čas venomer beži in se ne ustavlja. Ne da se ujeti v dlani in zakleniti v železno skrinjo, čeprav bi zdaj, ko živimo v svobodni domovini, to vsi radi storili.

Vedno hitimo s časom, novim dogodkom nasproti. Le-ti pa so včasih tako kruti. Tako je bilo tudi pred petinštirideset-imi leti, ko je bila 22. 12. 1941 sredi okupiranega ozemlja ustanovljena prva partizanska brigada. Ravno takratna slabo oborožena stara jugoslovanska vojska nas je prepričala, da moramo biti vedno pripravljeni.

Lep vzor pripravljenosti pa je naša armada. Vsak trenutek so pripravljeni braniti našo svobodno Jugoslavijo, ker vsak vojak dobro ve, koliko prelite krvi je bilo treba, da zdaj živimo v svobodi, ki pa je ne smemo izgubiti. Vsaka beseda zahvale je premalo, da bi odtehtala hrabrost naših dedov in očetov med drugo svetovno vojno, pa tudi sedaj v JLA.

Toda vse bolj se zgražamo zaradi bombnih napadov, vse večjega jedrskega oboroževanja, ki bo uničilo ves prihodnji čas. Po radiu slišimo o lakoti, bolnih in umirajočih afriških otrocih. Marsikje divjajo vojne. Vse te grozote, ki se dogajajo le nekoliko stran od naših svobodnih meja, nam ne smejo biti deveta briga, temveč moramo strmeti za tem, da bo nekega dne na celi zemeljski obli zavladal mir, da bo davno zapeta Prešernova Zdravljica »... ne vrag – le sosed bo mejak ...« rodila zdrav sad človeške prihodnosti.

Če pa bi bili vsi rojaki po svetu organizirani tako, kot je naša armada – ne za napadanje drugih držav, temveč za obrambo svoje domovine – bi na svetu gotovo zavladal mir. Denar za orožje pa bi se bolj koristno uporabil, če bi ga namenili lačnim in umirajočim otrokom.

Liljana Rihter
COŠ Fran Kocbek
Gornji grad

Strelsko tekmovanje v počastitev Dneva JLA

Občinska strelska zveza je pod pokroviteljstvom OŠ TO Mozirje v nedeljo, 21. 12. 1986 na strelišču v Šmartnem ob Dreti organizirala masovno strelsko tekmovanje s polavtomatsko puško v počastitev Dneva JLA. Kljub hladnemu vremenu se je tekmovanja udeležilo kar 19 ekip oziroma 57 strelcev.

Rezultati ekipno:

1. OSO Šmartno / D. – selekcija Bočna II.
2. OO ZSMS Šmartno / D.
3. OSO Šmartno / D. – selekcija Bočna I.

Posamezno:

1. Prodnik Marjan, OSO Solčava
2. Grobelnik Franc, OSO Mozirje
3. Irman Franc, Društvo invalidov Mozirje

Priznanja in medalje najboljšim ekipam in posameznikom je podelil komandant OŠ TO Mozirje Niko Purnat.

B. KRIŽNIK

Med srečanjem upokojencev ZKZ v mozirskem kegljišču

Upokojenci ZKZ

Da so bili upokojenci zadruge zelo veseli vabila k srečanju ob novem letu, je bilo lahko razbrati z obrazov, pa tudi iz besed zahvale vodstvu zadruge za to pobudo.

Zbrali so se v bifeju mozirskega kegljišča in razveseljivo je bilo, da so se vabilu odzvali tudi tisti iz oddaljenih krajev. Torej je bila želja po srečanju, po pogovoru, po obujanju spominov, močnejša od let, od slabih zvez, od slabe poti. To je potrdil tudi eden upokojencev, ko se je zahvalil direktorju Plazniku in njegovim sodelavcem za pozornost do tistih, ki so marsikdaj pozabljeni, pa so pustili v delovni organizaciji takorekoč svoj »življenski sok«. In prav v tem je tisto, kar združuje rodove, namreč, da razumejo drug drugega in da ne hodijo drug ob drugem nemi in gluhi.

Nekdo mi je naročil: »Le zapišite, da tudi doma ne stradamo, vendar pa je to kosilo pomenilo veliko več ... pomenilo je srečanje z ljudmi, ki so nekoč delali v zadrugi in ki se sicer le redko srečajo ... v tem je vrednost takega sestanka ...«. Mislim, da je imel prav!

A. V.

Ponovno zadovoljni

Medtem ko smo ob koncu lanskega leta jadikovali in tarnali nad slabo zaključenim letom 1985, lahko ob obračunu letošnjega precej laže dihamo in tudi laže verjamemo v uresničitev postavljenih ciljev za prihodnje leto. Letošnje leto nam je ponovno prineslo več samozaupanja, saj smo poslovali boljše kot smo pričakovali.

Začetek leta je sicer še bil pod vplivom težav iz preteklega obračunskega obdobja, saj nikakor nismo mogli doseči željenih učinkov. Predvsem nismo znali izkoristiti dokaj ugodnih gibanj na domačem trgu v začetku leta, ko so bile trgovine pripravljene sprejeti večje količine gotovih izdelkov, mi pa na to nismo bili dovolj pripravljeni. Izpad v začetku leta nas je spremljal vso sezono pomlad–poletje, oziroma se je le-ta do meseca avgusta še stopnjeval. Posledice neizpolnitve prodajnih načrtov za 1. del leta so občutne in se kažejo v visokih obrestih od kreditov za obratna sredstva ter zmanjšujejo razpoložljiva sredstva za osebno in skupno porabo. Posledic 1. polletja v letošnjem letu ne more v celoti zapolniti niti izredno dobra realizacija v sezoni jesen–zima, na katero smo se res odlično pripravili in je presegla vsa pričakovanja. Dobro oblikovana kolekcija, pravočasna in posrečena nabava modnih materialov, kvalitetna in pravočasna proizvodnja ter seveda učinkovita prodajna mreža so osnovni dejavniki za zadovoljstvo ob koncu sezone. Tako smo izpad prodaje, ki je konec avgusta znašal kar 526 mio din ob koncu meseca oktobra že pretvorili v višek 70 mio din, na koncu leta pa bo prihodek za okrog 350 mio din večji od pričakovanega na domačem trgu. Višek bo vsekakor ugodno vplival na končno bilanco, kljub temu pa žal ne bo mogel vplivati na že nastale obresti kot posledico nizkih prihodkov v začetku leta. Z visokimi mesečnimi prilivi smo oz. bomo uspeli zmanjšati odvisnost od tujega kapitala v začetku naslednjega leta, saj v tem obdobju ni bilo potrebno izdajati lastnih menic, ki bi zajedale prihodek prihodnjega leta. Če k prodaji preko mreže trgovskih zastopnikov prištejemo še prodajo preko maloprodajne mreže, lahko ocenimo prodajo na domačem trgu kot odlično.

Konvertibilni izvoz je kot vsa leta doslej potekal po pričakovanjih oziroma je vrednostno za približno 10% večji od načrtovanega. Manj smo lahko zadovoljni s klirinškim izvozom, kjer bomo količinsko verjetno dosegli postavljene planske okvire, finančni učinki pa so manj zadovoljivi.

Seštevek posameznih postavk zagotavlja ob koncu leta prihodek, ki bo večji od načrtovanega in omogoča vsaj planirani dohodek in čisti dohodek. Na področju osebnih dohodkov smo upoštevali družbene usmeritve in usklajevali rast le-teh z rezultati poslovanja.

Po začetni stagnaciji OD smo v zadnji tretjini leta ob izboljšanih rezultatih poslovanja tudi znatno povišali osebne dohodke. Tako se OD v Elkroju v zadnjih mesecih gibljejo vzporedno z republiškim povprečjem, to je precej nad povprečjem podskupine dejavnosti. Povprečni OD za mesec oktober je v Elkroju znašal 131.433 din, kar je izenačeno z rep. povprečjem, v tekstilni industriji kot celoti predstavlja 19. mesto, v konfekcijski industriji pa 3. mesto, takoj za Univerzale Domžale in Gorenjskimi oblačili Kranj. Skokovit porast OD v zadnjem obdobju pa ne bo v celoti nadoknadil zaostajanja iz prve polovice leta oziroma po devetih mesecih poslovanja, ko smo zaostajali celo za povprečjem konfekcijske grupe v SRS.

Letošnje leto je pomenilo tudi precej sprememb na področju zagotavljanja proizvodnih kapacitet, saj smo s pridom izkoristili nove proizvodne možnosti v Odžaku in Alibunarju, kjer so se kljub nekaterim problemom uspešno vključili v delo in zadovoljujejo pričakovane normative predvsem po kvaliteti, premike pa dosegajo tudi po količinski proizvodnji. Vsekakor vzpodbudna ugotovitev in potrditev pravilne dolgoročne usmeritve Elkroja. V Šoštanju so se po začetnih problemih le našli in upamo, da se bo stanje kmalu povsem normaliziralo, kar se mora odzvati tudi v finančnem rezultatu te TOZD.

Precej problemov nam je v letošnjem letu predstavljal masiven odhod delovne sile iz neposredne proizvodnje in s tem pomanjkanje ročnih kapacitet na lokacijah v Nazarjah in Lučah. Vzroki odhajanja in ne preveč velike zainteresiranosti za našo DO v začetku letošnjega leta so prav gotovo v zahtevani delovni disciplini in v relativno nizkih osebnih dohodkih glede na zahtevnost dela v primerjavi z okoliškimi DO. Stanje se v zadnjih mesecih sicer normalizira, kljub temu pa bi želeli zaposliti še veliko delavk v šivalnici, saj so strojne kapacitete izkoriščene le okrog 60%. Neizkoriščene kapacitete pomenijo znatno notranjo rezervo za Elkroj, zato je agresivnejši nastop na področju zaposlovanja več kot nujen. Z izkoristkom prostih kapacitet bi prav gotovo pridobili toliko, da bi lahko poglobljeno razmišljali tudi o skrajševanju delovnega časa, kar bi gotovo pomenilo razbremenitev našega vsakdana ob nespremenjenih ali celo izboljšanih poslovnih učinkih.

Ob koncu lahko rečemo, da smo z rezultati letošnjega leta lahko zadovoljni, da smo dobro in zavzeto delali in da smo imeli veliko mero posluha tudi za naše širše družbeno okolje. Kljub temu imamo na vseh področjih dela in poslovanja še precej rezerv, ki jih bo potrebno izkoristiti za naš boljši in uspešnejši jutri.

Vida Skok (Kroj)

Vabimo občane, da v mesecu februarju, obiščejo kulturne prireditve v počastitev slovenskega kulturnega praznika

Pri Covniku napadeni kurirji

»22. oktobra,« se spominja tistih dni Ivan Oprčan, »je bilo slabo vreme, deževalo je. Ob enajstih dopoldne so prišli v Covc kurirji iz postaje 1–12, Florijan Ošep–Janko, Pepi iz Lepenja in še eden. Okrog poldne pa je prispel kurir iz neke enote iz Podolševe–Citrije, tako se imenuje tudi ta kraj in oddal pošto Floriju Ošepu. Gospodinja je že pripravila kosilo in kurirje povabila k mizi. Na mizi je bila goveja juha. Nekaj dni poprej je komandir postaje Ostro prignal iz Koroške Bele vola, ki so ga kurirji ubili, meso nasolili in skrili v klet v kup pese – klet je bila obokana. Služkinja Slavka Plesnik je še dejala: Počakajte toliko časa s kosilom, da poprej nakrmim prašiče. Zagrabila je vedro in odšla. Ko je prestopila prag je zagledala kolono Nemcev, ki je bila že pri hlevu v neposredni bližini hiše. Skočila je nazaj v hišo in zavpila Nemci! Tedaj so kurirji pogledali skozi okno in videli kolono sovražnika že pri hiši.«

Florijan Ošep se spominja tega trenutka takole: »Zgrabili smo orožje in opremo. Kurir iz enote in Jozi – Pepi iz Lepenja sta skočila po stopnicah v kletni prostor, kjer so bila vrata. Toda vrata so bila zaklenjena... Opazil sem to in skočil skozi vhodna vrata na zgornji strani hiše in se izgubil za vogalom. Nemci so me opazili, obkolili hišo in tekli nekaj metrov za menoj«.

Pred hišo je bilo strmo. Flori se je pognal v strmino proti Žibovtu. Valeč se po bregu navzdol, je izgubil puško italijanko in šotorsko krilo. Ko se je znova dokopal do puške, je zaropotala brzostrelka: svinčenke so mu zasikale nad glavo. Ker ga je kril strmi rob travnika, mu Nemci niso mogli več do živega. Prišel je v gozd.

Srečno sta jo odnesla tudi Florijeva tovariša. Ker je bil ključ v vratih, sta neopazno odklenila, se pognala v strmino in zavila v levo. Bila sta že na varnem, ko so ju opazili in začeli streljati.

Flori je odšel v dolino. V Jezeri je srečal Žibovtovo Nežko in ji povedal, da so prišli Nemci. Nežka je odšla proti domu, Flori v Logarsko dolino. Ko je prispel do kapele je zagledal pri Logarju skupino ljudi s konjem. Bilo mu je jasno, da ne more biti nihče drug kot partizani. Mahnil jo je po dolini proti Logarju. V roki je imel kratko palico. Nanjo je navezal robček in vneto mahal s palico. Res so bili partizani. Eden med njimi je takoj prijezdil konja do Florija. Flori je povedal svoje doživetje. Fantje so takoj zapustili Logarsko in odšli, sam pa je nadaljeval pot proti Solčavi. Pri Krznarju sta se srečala z Johanom Kordežem, vodnikom pri komandi mesta Solčava, domačinom. Opozoril ga je na nevarnost, vendar se je Johan raje zanesel na svojo previdnost in šel naprej proti Logarski dolini. Pri Podbrežnikovem mostu je že naletel na zasedo, ki je začela streljati nanj in ga ranila v nogo. Kljub temu jim je ušel. Pozneje se je nekaj časa zdravil v partizanski bolnici v Robanovem kotu.

Flori se je ustavil še doma, potem pa se je namenil naprej v Solčavo in sporočil partizanom, da se bliža hajka.

Anton Ikovic

Oživljeno kulturno delovanje v Solčavi

Ta lepi kraj pod vršaci je nekoč poznal kar pestro družabno in kulturno življenje. O tem je veliko zapisanega, pa tudi v času po osvoboditvi ni bilo tako tiho, kot je nekaj let sem. Razveseljivo pa je, da so na pobudo krajevne organizacije SZDL pričeli razmišljati o ponovni oživitvi kulturnega dela v Solčavi. Pevski zbor je sicer vseskozi deloval, le drugih oblik kulturnega dela so pogrešali krajani, ki sicer razen sporeda na malih ekranih, nimajo prilike kulturnih doživetij. No, sedaj že lahko trdimo, da bodo oživele tudi odrske deske, ker je domače prosvetno društvo dobilo vodstvo, ki je obetavno.

Že ob ustanovitvi ženskega pevskega zbora Iskra je kazalo, da se vendar nekaj premika na bolje. Martina Štiftar, sicer učiteljica na COŠ Gornji Grad, je kot domačinka prevzela vodstvo zbora. Že velikokrat nas je ta zbor razveselil s svojim petjem. Lani pa je Stanko Štiftar zelo prizadevno delal na tem, da se je sklical občni zbor PD Solčava. In kar pričakovati je bilo, da bodo zaupali predsedniško nalogo Martini Štiftar Tajniška dela je prevzela Marija Bratina, blagajno pa vodi Fanika Knap. Lahko bi rekli, ženska trojica, ki bo zagotovila kraju spet marsikatero kulturno prireditev.

Krajani so nad takim potekom prizadevanj zelo zadovoljni, saj so željni dogodkov v domačem kraju. Seveda so težave z ogrevanjem dvorane, vendar so tudi to dobro rešili, saj je naloge gospodarja prevzel z vso resnostjo Maks Novak, ki skrbi za ceno napornega dela za to, da je dvorana vsaj po potrebi ogrevana.

Martina Štiftar

Dramsko skupino vodi že izkušeni režiser Miha Prepotnik, ki je obiskoval tečaj za vodje dramskih skupin.

Kot je pribila ob koncu razgovora tajnica Marija Bratina, so izgledi za kulturno delo v Solčavi dobri, posebno, če se bodo še vključili tu bivajoči učitelji, teh je namreč kar deset...

Plečnik v Logarski dolini

Marsikateri popotnik je občudoval lepo kapelico v Logarski dolini. Le malokateri pa je doslej poznal podrobnosti v zvezi z njo. Da ne bo ta zanimivost prepuščena pozabi, je prav o dogodkih v tistih letih napisati sestavek.

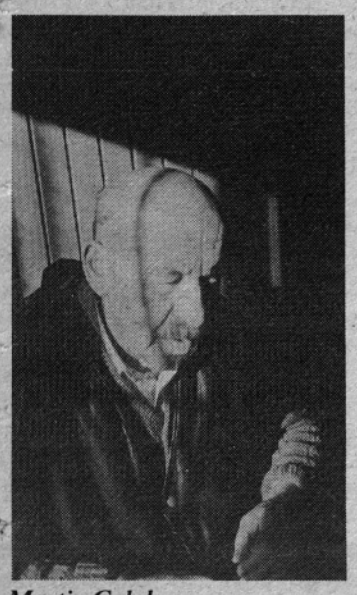

Martin Golob

O pobudi za gradnjo kapelice je solčavski publicist Valent Vider zapisal v svoji knjigi Solčava na strani 98. Ker pa je zgradbo naredil ljubenski gradbenik Martin Golob, ki je tista leta po dolini zgradil nekaj pomembnih zgradb, tako tudi hotel sester Logar, zadružni dom v Lučah in še bi lahko naštevali. Vsekakor je po zunanji podobi narejenih stavb moč sklepati, da je Golob upošteval takratne sodobne oblike in načine.

Martin Golob še živi v Teru in se živo spominja vseh podrobnosti v zvezi s pripravami in gradnjo kapelice v Logarski dolini. Zakaj je to toliko pomembno? Ker je načrt zanjo naredil sloviti arhitekt Jože Plečnik. Pa pustimo besedo Martinu Golobu:

»Tista leta sem zaključeval šolanje na gradbeni delovodski šoli v Ljubljani. Vedel sem za to, da je prvi načrt na željo dr. Šumana, ki je izgubil sina v stenah Mrzle gore in je želel narediti v Logarski dolini grobnico še za ostala dva otroka, ki sta tudi tragično preminula, ljubljanski arhitekt Vurnik. Vendar se zunanja podoba zgradbe M. Šumanu ni dopadla. Posvetoval se je s takratnim solčavskim kaplanom Kolmanom, ki je pozneje nosil glavno breme organizacije za postavitev sedanje kapele. Ni mi znano, kdo je predlagal nov načrt, ki ga je izdelal Jože Plečnik. Plečnik si je dvakrat ogledal okolico in nato predlagal mesto gradnje desno, nekoliko višje, pod gozdom. Ko je bil njegov načrt gotov, so si ga ogledali v širšem krogu. Gotovo vem, da so bili zraven Kolman, Podbrežnik, Logar in še nekateri Solčavani.

Zamisel dr. Šumana med tem že ni bila več temeljni vzrok za gradnjo. Stvar so v roke vzeli širše. Vse pa je vodil Kolman, ta je zbiral tudi denar pri prebivalcih in posameznikih izven kraja. Spet se je zataknilo, tokrat pri tem, da sta Logar in Podbrežnik, pa tudi Solčavani so pritegnili tej misli, predlagala večjo prostornino kapele, da bi v njo lahko šlo do 200 ljudi. Zato sta Kolman in Logar hotela pridobiti Jožeta Plečnika. Napotila sta se v Ljubljano, ga obiskala in predlagala večjo prostornino. In kot sta pozneje povedala, je Plečnik vztrajal pri svoji zamisli, češ, da sodi tja kapela take velikosti in nič druga. Sporni točki sta torej bili kar dve, lokacija in velikost.

Kolman in Logar torej nista nič opravila in ko sta se slabe volje vračala domov v vlaku iz Ljubljane, smo se srečali. Pripovedovala sta mi zaplet in ne z malo nejevolje nakazala slepo ulico, v kateri se je znašel sedaj ves načrt o gradnji v Logarski dolini. Seveda je Plečnik že tiste čase bil človek velikega slovesa in kar s spoštovanjem sem pregledoval njegove načrte, ki sta jih imela sogovornika s seboj. Beseda da besedo in končno smo se dogovorili za skupen razgovor v Logarski dolini. Stvar me je kot mladega gradbenika zelo mikala, saj bi na ta način najbolje pridobil ime v dolini. Zato sem se odločil in pričel prilagajati načrt za večjo stavbo. Seveda sem nekatere značilnosti Plečnika ohranil, vendar pa trdim, da je on naredil umetniško delo, jaz pa le obrtniško. Kar kmalu smo pričeli graditi. Solčavska občina je brez težav odobrila lokacijo. Za tesarska dela sem pridobil tesarskega mojstra Deleja iz Mozirja. Barvna stekla so izdelali nekje na Tirolskem, oltar in drugo notranjo opremo pa je naročil Kolman, ne vem pa, kje. Da bo jasno, naj povem, da smo z gradbenimi deli pričeli še v letu 1930, takrat je tudi izdelal Plečnik svoj načrt, odprli pa smo kapelico že leta 1931. Zanimivo, da zamisel dr. Šumana ni povsem odpadla, saj so pod kapelico uredili grobnico, vendar so jo pozneje prekrili s podom, tako sedaj ni vidna, v njej pa ni nihče pokopan.«

Kljub vsemu pa je vendarle nekaj nesojenega Plečnikovega v naši dolini. Izvirni načrt tako Vurnika kot Plečnika je hranil Martin Golob, oba je odstopil Valentu Vidru v Solčavi, ki ju hrani za kraj, za občinski arhiv pa smo oskrbeli obe kopiji.

A. V.

Klemen Logar in njegova žena Helena. Logar je bil glavni pobudnik za gradnjo kapele.

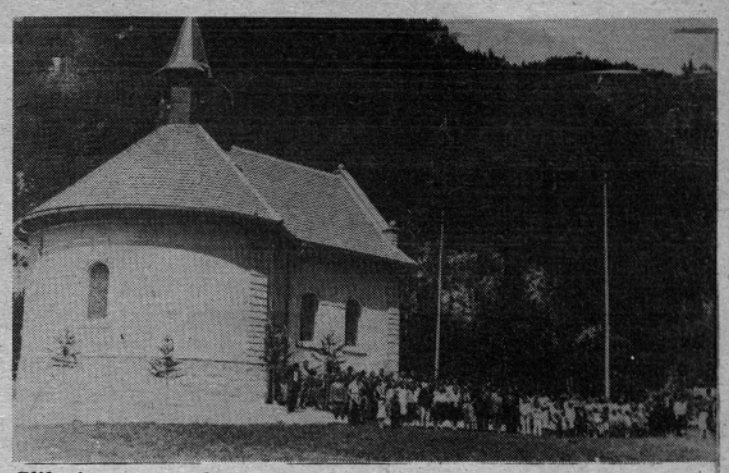

Slika je posneta ob otvoritvi kapele v Logarski dolini leta 1931

VETERINARSKO DEŽURSTVO

19. 1. do 25. 2. Kralj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112
26. 1. do 1. 2. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-179
2. 2. do 8. 2. Lešnik Marjan, dipl. vet. Ljubija, tel. 831-219
9. 2. do 15. 2. Kralj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112
16. 2. do 22. 2. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-179

Dežurna služba elektro Celje Nadzorništvo Nazarje za mesec februar 87

od 2. 2. do 8. 2., Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
od 9. 2. do 15. 2., Nadležnik Srečo, Nizka, tel. 831-706
od 16. 2. do 22. 2., Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
od 23. 2. do 1. 3., Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
V slučaju kakšne spremembe pokličite Elektro Celje 25-841, kjer dobite potrebne informacije.

Kino »DOM« Mozirje v februarju

3. DVIGALO V OKVARI — naški film — kriminalka
5. NE DAM SVOJE HČERKE — ameriški film — drama
7. 8. ČASTNI KONZUL — ameriški film — drama
10. BOLERO — ameriški film — erotični
12. KRADLJIVEC SRC — ameriški film — kriminalka
14. 15. POLICAJ NA ULICI ZAKONA — ameriški film — avanturistični
17. OVNI IN MAMUTI — domači film — socialna satira
19. PLAČANEC — ameriški film — kriminalka
21. 22. GREMLINI — ameriški film — znanstveno-fantastični
24. MATA HARI — ameriški film — vohunski
26. PURPURNA ROŽA KAIRA — ameriški film — komedija
28. 1/3 BILO JE ENKRAT V AMERIKI — ameriški film — avanturistični

Kino »JELKA« Nazarje v februarju

31. I. — 1. II. SMRTONOSNI LASER, ameriški film
4 SEKSUALNE FANTAZIJE, danski film
7 — 8 NEŽNO USMILJENJE, ameriški film
11 UBIJALEC BREZ OBRAZA, ameriški film
14 — 15 BANDIT IZ ŠANTUNGA, Hong Kong-kung-fu
18 TIFANI, zap. nemški film
21 — 22 PAST ZA EDDIEJA MACONA, ameriški film
25 ORGIJE V CARSKI VASI, zap. nemški film
28. II. — 1. III NI ČASA ZA SREČANJE, ameriški film

Kino Gornji grad v februarju

6—7. 2. Fant iz kluba Flamingo — ameriška komedija
13—14. 2. Lassiter — ameriška pustolovska komedija
20.—21. 2. Beat Street — ameriški glasbeni film
27.—28. 2. Hot dog — ameriška komedija

Seidl pripoveduje: Lovec na gamse

(1. del)

Tule je prvi del pripovedke, ki jo je leta 1881 objavil Anton Schlossar v nemško pisani knjigi Johann Gabriel Seidl, njegove pripovedke in zgodbe s Štajerske. Dogajanje je postavljeno v Logarsko dolino.

Nad vrhove na zahodu Savinjske doline se mogočno dvigajo Solčavske planine, ki jih — ne po krivem — imenujejo spodnještajerska Švica. Rinka združuje na svojem devet tisoč čevljev visokem vrhu meje treh dežel(1) — Štajerske, Koroške in Kranjske. Ostra Ojstrica štrli kot velikanski žrtvenik v modro nebo, in tako mogočno silijo navzgor tudi ostale gorske gmote, pa vendar se zdijo majhne in nepomembne ob teh dveh velikankah. Strmeč gleda prijatelj gorskega sveta, ki je priromal semkaj, da bi ob vzvišenih prizorih povzdignil svoje srce k vrhovom in si predstavlja nevarnosti, ki lahko grozijo gorskemu lovcu na teh grebenih in sedlih.

V teh planinah, kjer v razpokah sneg preživi najbolj pripekajoče poletje, je čudovito nasprotje golim kamnitim stenam brez drevja in grmovja oči poživljajoča zelena barva bujne doline ob vznožju gora. Sekajo jo gozdnati hribi, med katerimi se ob deževju kipeče penita dva divja potoka, medtem ko je poleti njuna izsušena struga še najbolj podobna zapuščeni cesti, pokriti s kot kreda belim prodom; osamljeni kotel je zibelka Savinje, ki pod jelšami curlja iz skalnega vrelca, borno kot presihajoči izvir. Dve obsežni kmetiji sta že od starih časov sem edini človekovi bivališči v tej odročni dolini, v katero lahko popotnik pride po eni strani le skozi sotesko, v kateri si mora deliti pot s hrumečo Savinjo, po drugi strani pa jo lahko doseže čez visoko gorovje.

In čeprav je ta dolina tako na samem, vzklije — kot planika v skalni razpoki — tudi pod nizkimi strehami njenih koč kdaj pa kdaj rastlinica ljubezni. Na kmetiji, ki leži najbližje izviru Savinje(2), je baje nekoč, ko je morda stari oče sedanjega lastnika ležal še v zibelki, cvetela ljubka in mila deklica. Lepa Rožica — tako so jo imenovali vsepovsod — pa kljub skritosti ni ostala neopažena. Drzni lovec na gamse Tona, ki ga v gorovju okoli Solčave ni nihče prekosil, je kmalu izsledil ljubeznivo Rožico, in njegova ljubezen ga je pogosto gnala k njej, če je zahrepenel po zaupnem pogovoru in krepčilni nasladi, ves utrujen od lova. Sveže mleko, snežno bel ovčji sir in prekajeno kozje meso so bile poslastice, s katerimi je Rožica prijateljsko postregla svojemu ljubemu lovcu. In kadar mu je tako snela z glave zelen klobuk z gamsjo brado, mu pogladila po čelu temne lase in ga pri tem prisrčno pogledovala z ljubeznivimi očmi, se mu je zdelo, kot da je skozi njegove žile šinil divji ogenj; počutil se je kot kralj teh gora, in zavriskal je tako glasno, da je desetkrat odmevalo od sten. Kadar je šel na greben Ojstrice, na katerem se ti zvrti v glavi, je pogledoval navzdol na kočo, ki je obdajala njegovo srečo, potem pa je obrnil svoje oči hvaležno proti modremu nebu, kateremu toliko bližje — vsaj zdelo se mu je tako — je bil. Kadar je kaj ustrelil in je z gamsom na hrbtu zlahka in z gotovostjo skakal po nevarni kamniti poti kot po marmornih stopnicah, se je pogosto ustavil na zadnjem zavoju poti, snel z rame puško in poslal svoji ljubici večerni pozdrav, ki ga nikakor ni mogla preslišati.

Zdelo se je, da ljubezni korenjaškega mladeniča ne more stati na poti nikakršna ovira. Bil je sin premožnega očeta, ki je na pobočju Olševe imel lepo posestvo in bil lastnik velikih čred ovc, lepa Rožica pa je slovela kot najbogatejša kmečka hči v vsem solčavskem predelu. Toda tako kot najde v te doline vstop ljubezen, tako si utre pot tudi zavist.

Neki drugi lovec na gamse, ki se je dolgo skrival v tako imenovani Rekrutski luknji(3), da bi ušel nabiralcem vojakov, se je naenkrat spet pojavil in koval načrte z bogato nevesto. Že dolgo je bila njegova misel usmerjena na lepo Rožico, vedel pa je, da ji nima ponuditi ničesar. In poleg tega v pogorju ni užival najboljšega slovesa, ker so ga — ne po krivem — sumili, da je povezan s kranjskimi in koroškimi divjimi lovci. Kljub temu pa se je Naca opogumljal: »Kaj pa je? Lovec je lovec. Če ima nevesta premoženje, ga ženin ne potrebuje. In — pri hudiču! — če ne bi bilo tega napihnjenega Tona, bi morala Rožica z vsemi svojimi ovcami, travniki in pašniki pripasti meni!«

Ta misel se je vedno bolj koreninila v njegovi notranjosti. Kadar je slišal hvaliti Tonovo drznost pri plezanju, za njegovo srečo pri lovu in za njegovo dobro naravo v življenju, je njegovo grlo začel stiskati krč — in pregrešni nameni so se nabirali v njegovih možganih.

Kolikor bolj črni so postajali njegovi načrti, ki jih je koval, toliko bolj prijateljski se je kazal Tonu in mu lepo govoril — več kot enkrat mu je nazdravil, ponudil se mu je za spremljevalca pri lovu, celo s hvalo in dobrimi nasveti ni bil skop, toda Tona ni hotel imeti opravka s človekom, ki je bil na slabem glasu, sploh pa ni slutil Nacovih namer z lepo Rožico. Iz nehotenega odpora se je družil z njim, kolikor se je le najmanj dalo, ne da bi ga pri tem očitno žalil in dražil.

OPOMBE: (1) Seidl piše, da se vrh, na katerem se stikajo meje treh dežel, imenuje Rinka; danes je znan pod imenom Križ. Devet tisoč čevljev, kar bi zneslo 2844 metrov (čevelj je 0,316 metra), je očitno pretiravanje. — (2) Kmetija, ki leži v Logarski dolini najbližje izviru Savinje, je Plesnikova (in v pripovedki ni imenovana). — (3) Rekrutska luknja (pri Seidlu: Rekruten-Loch) je ime neke jame (zijalke), v kateri so prebivali skrivači; v Rački zijalki so še leta 1850, kot piše Valent Vider v knjigi Zapiski o Solčavi in njeni okolici (Solčava 1982).

Uvod, prevod in opombe Peter Weiss

Nove knjige v občinski knjižnici Mozirje

I. MLADINSKA LITERATURA: Zbirka Čebelica: Televizijski otroci, Kanarček v klobuku, Rojstni dan pikapolonice Pike, Velike slikarnice: Grafenauer: Majhnica in Katrca Škrateljca, Mate: Mali bombaš z junaškim srcem, Snoj: Zarika iz Zarje, Andersen: Mala morska deklica, Puškin: Pravljica o carju Saltanu, Mate: Zmajčkov rojstni dan, Makarovič: Čuk na palici, Vogelnik, Kam barčica, kam deščica, Jurca: Modra kapica in začarani volk, Sedlak: Od pomladi tja do zime, Jahnin: Zgode in prigode v kartonskem mestu, Horvat: Waitapu (pustolovska zgodba)

II. STROKOVNA LITERATURA: Juvan, I.; Plavljenje in splavarjenje po Dravi, Savinji in Savi, Zadravec: Srečko Kosovel, Celjski zbornik, Adorno: Uvod v sociologijo glasbe, Šeruga: Potovanje k ljudem, Rajtmajer: Tek na smučeh, Wallraff: Čisto na dnu, 500 sobnih rastlin, Marcon: Živali (enciklopedija)

III. LEPOSLOVJE: Redna zbirka Prešernove družbe 1987: Prešernov koledar, Šprohar: Tudi jaz vidim, Malenšek: Počitnice v Bayangi, Ingolič: Zgodilo se je, Utvić: Velike in male bolezni človeštva, Seliškar, A. & T., Wraber: Travniške rastline na Slovenskem, Šetinc: Na krilih sanj, Kaufman: Ljubezen itd. Firman: Zadnja dolina, Ludlum: Holcroftova zaveza 1., 2. del, Simon: Georgike (Nobelovci), Frančič: Ne, Filipčič: Ervin kralj, Scott: Dragulj v kroni, Zidar: Slovo, Rovan: Odmevi (pesniška zbirka), Ljubezen v slovenski narodni pesmi

Savinjske NOVICE

„Savinjske novice" izhajajo mesečno - Izdaja SZDL občine Mozirje - Urejuje uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik - Fotografska priprava Ciril Sem - Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 831-609 - Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka:

52810-637-55424 - Savinjske novice, glasilo SO Mozirje - Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do10. v mesecu - Stavek, filmi in prelom DIC, tozd Grafika Novo mesto - Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani - Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.